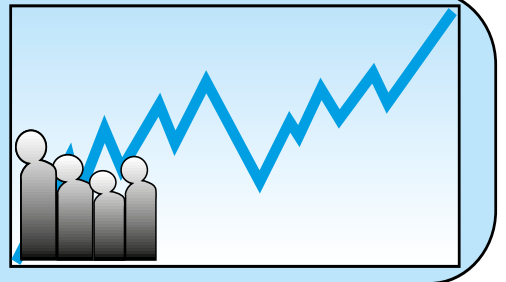

Yrittäjäperhe

1/2018

Hyötyautosi parhaaksi.

Hyötyautot ovat liikkuvia työpisteitä, joilla on selkeä käyttötarkoitus. Sorsan tehtävä on suunnitella ja toteuttaa ajoneuvostasi paras mahdollinen, jotta työsi sujuvat helposti ja tehokkaasti.

Ota yhteyttä ammattilaisiimme
WWW.VERHOOMOSORSA.FI | 020 755 8810

SORSA

Est 1983

Pääkirjoitus

Perusta yritys

Uusyrittyskeskukset ovat mielissään raportoidessaan uusien perustettujen yritysten lukumääristä. Näyttää siltä, että 2010-luvulla uusia yrityksiä on perustettu ennätystahtiin. Se osoittaa, että yrittäjyyden houkuttelevuus on selvästi lisääntynyt. Yksi syy on se, että 2010-luvulla on tehty paljon hyvää työtä yrittäjyyden eteen yhteiskunnan eri tahoilla, esim. ammatillisessa koulutuksessa.

Ilahduttavaa on nähdä, että on syntynyt paljon uusia nuorten perustamia kimp-payrityksiä, jotka toimivat esim. teknologia-alalla, sosiaalisessa mediassa ja verkkokaupassa. Paljon yrityksiä on syntynyt myös ulkoistamisen kautta, jolloin entisen työnantajan palveluksessa olleet ja usein myös näiden tiloissa toimien ovat perustaneet asiantuntija- tai palveluyrityksen.

Esim. Hämeenlinnan seudulla perustettiin viime vuosina yrityksiä 400-500 vuodessa, kun vastaava luku vielä kymmenen vuotta sitten oli 150-300 vuodessa.

Maassamme toimivat uusyrittyskeskukset kehottavat yritystä perustavan miettimään seuraavia vinkkejä (lähde Forssan uusyrittyskeskus): löydä oma osaamisesi, muokkaa ideasi kysyntää vastaavaksi, kouluttaudu tarvittaessa, varmista, että ideasi on sellainen, että voit sillä turvata elantosi, etsi toiminnalle jokin erikoisuus, kilpailukeino, jonka voit tarjota uutena asiakkaalle, luo liikeideasi asiakkaan näkökulmasta, hahmottele, onko liikeideallasi kantavuutta pitkällä aikavälillä, esim. viiden vuoden päähän, selvitä tilastoja bisnesideasi markkinointia varten, hae tukea alusta saakka yrittäjille tarjotuista palveluista, tee työsi laadukkaasti ja ahkerasti.

Edelliseen voisi vielä lisätä: ensiksi, varmista, että osaat tai otat selvää, miten yrityksen toimintaa suunnitellaan ja miten toimintaa seurataan. Talousasiat ovat hyvin tärkeitä liittyen hinnoitteluun, katteen muodostumiseen, toiminnan kannattavuuteen ja tuloksen varmistamiseen sekä toiminnan rahoitukseen. Toiseksi: selvitä, miten käytät sosiaalista mediaa yrityksen markkinoinnissa ja onko toiminnallasi verkkokaupan mahdollisuus.

Lisää näistä asioista voi lukea lisää uusyrittyskeskusten verkkosivuilta.

Jaakko Ansaharju

Varsovan matkalaiset Fläkt Groupin tehtaan pihalla. Valokuva Marjo Nieminen

Toimituksen osoite:

Jaakko Ansaharju
Rautatienkatu 32, 13210 Hämeenlinna
Puh. 040 506 3022. jaakko.ansaharju@live.com

Jäsenrekisteriasiat:

Pekka Kemppainen
Puh 0400 538 900, pekka@kempiiri.fi

Toimitus:

Päätoimittaja Jaakko Ansaharju
040 506 3022
jaakko.ansaharju@live.com

Sivunvalmistus Mekkala Tmi/Jarkko Kokkala,
0400 877 628
jarkko.kokkala@lightpress.com

Ilmoituspäällikkö Pekka Kemppainen
0400 538 900
pekka@kempiiri.fi

Lehden jakelu: Yrityksille 350 kpl.
Lehti ilmestyy kaksi kertaa vuodessa.

Painopaikka:

Lightpress Oy
Nummenniityntie 28
20780 Kaarina
Puh. (02) 277 4444
www.lightpress.com

YRITYSPERHE RY:n JÄSENHAKEMUS

**Jäsenhakemuksen voi täyttää
kotisivuillamme tai alla.**

yritys- tai henkilönimi

lähiosoite

paikkakunta

puh. fax tai sähköpostiosoite

yrityksen toimialue

- Yhteisö- eli yritysjäsenmaksu
50 EUR/vuosi.
- Yksityinen henkilöjäsenmaksu
20 EUR/vuosi.
- Kannatusjäsen jäsenmaksu
min. 100 EUR/vuosi.

Hallitus käsittelee jäsenhakemuksen ja lähettää uudelle hyväksytyille jäsenelle tai yritykselle laskun jäsenmaksusta.

jäsenhakemuksen hakijan allekirjoitus

Postita hakemus osoitteelle:

Yrityssperhe ry
c/o Info Porin Kirjakauppa
Heikki Hiltunen
Antinkatu 15, 28100 Pori

Puheenjohtajan palsta

Rahasta ja rakkaudesta tai niiden suhteesta

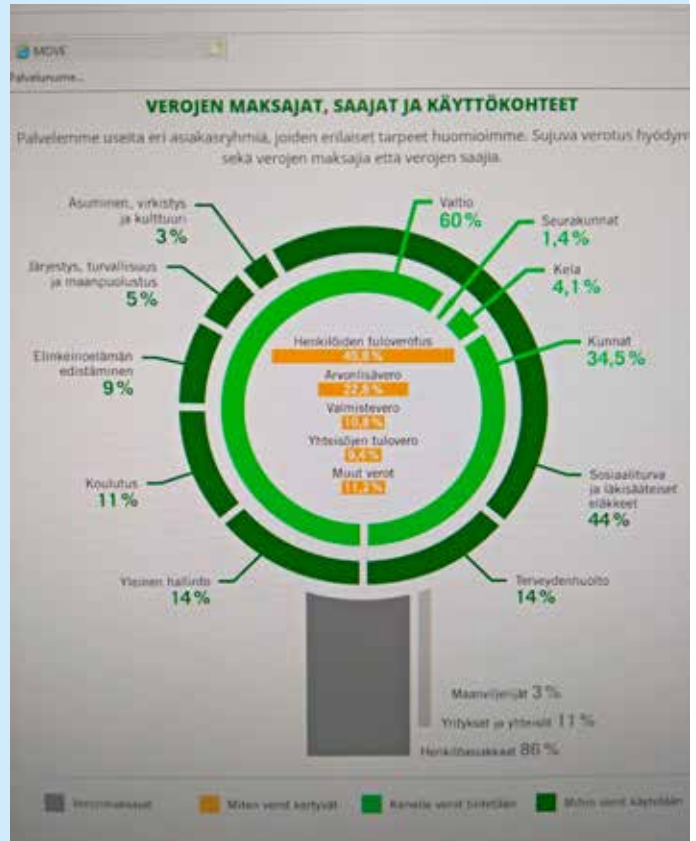
Kyä tää yrittäjän elämä o syvält, tokaisi yksi asiakkaani taannoin, kun huippukuukauden alvit jysähti maksuun. Tutulle asiakkaalle uskalsin murjaista kommentin: eks oo hianoo osallistuu hyvinvointiyhteiskunnan talkoisiin. Kotvan mietittyään silmät viirussa ja suu supussa hänkin tajusi tunneryöppynsä takaa kokonaiskuvan tästä rahankierrosta, mihin me yrittäjät tahtomattaan olemme alistetut. Mutta kyllähän se kirpaisee luopua yhteishyvystä, kun joku moguli röyhtäilee olemattoman alvitaakkansa alla ja ähkyää veroparatiisin ansiosta siunaantuneen sijoituspääomansa kanssa.

Mutta hei hyvät veljet ja siskot, meillähän on ihan sama mahdollisuus. Se onkin sitten toinen asia, taipuuko moraalimme ja etiikkamme siihen. Ehkä keskustelemme tästä vielä pitkään....

Lapsuuteni lähiomainen tokaisi aikoja sitten, että on se maailma hullu, kun toiset dorkat ahnehtii rahan perässä ja ne toiset pöljät vielä kadehtii sitä. Eiköpä siinä ole lyhennettynä rahan kiertotalous. Mitäköhän siitä tulisi, jos me kaikki rupeaisimme säästämään pahan päivän varalle koko ahnehtimamme kapitaalimme. Nyt joku vääräleuka toteaisi, että meistä tulisi toinen Saksa. Tai sitten hassaisimme kaiken likvidin taivaan tuulin, no siihen tuuli huulia heiluttava, että sittenhän meistä tulisi toinen Kreikka.

Verothan me tilitämme arvonnoususta, joka tulee ansiosta ja profitista. Eräs suuren firman tappi tokaisi, että yrittäjä ansaitsee sen minkä tienaa vai menikö se toisten päin. Liitteenä onkin sitten faktaa. Maksakaa kiltisti vaan ajoissa laskunne niin homma toimii, sanoohan Sanakin: keisarille mikä keisarin on. Allekirjoittaneen on ainakin helppo rakastaa semmoista yhteiskuntaa, missä on onnellisimmat inväänarit.

Heikki Hiltunen, pj.

Yrityssperhe ry:n strategiset kulmakivet

Missio

Yhdistyksen tarkoituksena on kristillisesti ajattelevien yrittäjien keskinäisen yhteistoiminnan kehittäminen ja ylläpito, yrittäjyyteen kannustaminen ja jäsenyritysten toimintaedellytysten parantaminen.

Visio

Merkittävä osa kristillisesti ajattelevista yrittäjistä on jäseninä aktiivisesti mukana yhdistyksen toiminnassa mm. hyödyntämällä jäsenkuntamme palveluja ja suosittelemalla niitä kolmansille osapuolille. Jäsenkunnan tieto-taitoa ja kokemuksia hyödynnetään ja jaetaan toisille mm. yhteisissä tapahtumissa ja seminaareissa.

Arvot

Kristilliset arvot, yhteisöllisyys ja kokemusten jakaminen, toisten kunnioittaminen, avoimuus ja vastuullisuus.

Tämän vuoden yrittäjpäivät Lappeenrannassa 31.8-2.9.2018

Voit ilmoittautua etukäteen osoitteessa www.yrityssperhe.fi tai sähköpostilla yrityssperhe@luukku.com.

Vuoden 2018 yrittäjpäivät pidetään Holiday Club Saimaassa Lappeenrannassa, osoite Rauhanrinne 1, 55320 Lappeenranta, www.holidayclubresorts.com/fi/kohteet/saimaa/. Lappeenrannan seudun yrittäjät ovat pääroolissa päivien ohjelman suunnittelussa ja toteutuksessa. Yhteyshenkilöinä toimivat Ari Koponen, Markku Leivo ja Antero Hyttinen. Päivien suunnittelussa on mukana hallituksen asettama yrittäjpäivien tukiryhmä.

Maineikas Saimaan kylpylä tarjoaa edustavan kokous- ja virkistysympäristön. Holiday Saimaa Club kertoo parhaiten palveluitaan omilla nettisivuillaan, joiden osoite on mainittu yllä. Uskomme, että päivästä tulee antoisat ja kaikki puolin palkitsevat, niin kuin aina ennenkin ovat yrittäjpäivät tehneet.

Yksityiskohtainen kutsu tarkkoine ohjelma- ja hintatietoineen ja ajankohtineen lähetetään jäsenille viikolla 31 elokuun alussa. Hyvin alustava ohjelmarunko on jo suunniteltu, mutta sitä tarkennetaan kesä-heinäkuun aikana.

Alustava ohjelma on seuraava:

Perjantai 31.8.2018 alkaen klo 12

- tervetulokahvit, golfturnaus, keilausta, vapaata liikuntaa, sauna, iltapala ja yhteistä ohjelmaa hotellilla iltahartauksineen.

Lauantai 1.9.2018

- aamianen ja aamuhartaus, yrityskäynti Rautarakenne Oy, lounas, iltapäivällä luento digitalisaatiosta, somesta ja tekoälystä. Vapaa illanvietto, voi myös nauttia kylpylästä, yhteinen päivällinen ja iltahetki. Runsaasti aikaa yhteiseen seurusteluun, iltahartaus.

Sunnuntai 2.9.2018

- hartaustilaisuus
- lounas
- yhdistyksen kokous

TERVETULOA 2018 YRITTÄJÄPÄIVILLE

Yhteyshenkilöt

Ari Koponen, avointie@luukku.com, 044-3898425

Markku Leivo, markku.leivo@gmail.com, 0400-257595

Antero Hyttinen, antero.hyttinen@saunalahti.fi, 0500-27864

Ks. myös www.yrityssperhe.fi

Teksti Aarne Vesamäki, kuvat Marjo Nieminen ja Aarre Pohjola

Opintomatka Varsovaan

Yritysverheen opistomatka tapahtui tänä keväänä Puolan Varsovaan. Paitsi Puolan historiaan matkalaiset tutustuivat myös paikalliseen yritystoimintaan. Matkan johtajana toimi Aarne Vesamäki.

Perjantai 27.4.2018

Helsinki-Vantaalle kokoontui kello 8 aikoihin 21 innokasta Yritysverheen jäsentä suuntaamaan opintomatka Varsovaan. Varsovan lennon lähdön portti oli muuttunut hieman noin tunti ennen aikataulun mukaista lähtöä – tästä aiheutui pieni kiireenpoikanen.

Sinivalkoisin siivin oli mukava lennellä kohti etelää.

Yrityskäynti Fläkt Group

Varsovassa meillä oli noin tunti aikaa, ennen kuin kuljetus oli paikalla. Siirryimme pikkubussilla Fläkt Groupin Varsovan tehtaalle. Paikallinen erikoisuus oli se, että pikkubussin perässä oli perävainu, jonne matkalaukut sijoitettiin.

Tehtaalla meidät otti vastaan tuotantopäällikkö ja Puolan myyntipäällikkö. Meille kerrottiin kattavasti tehtaan historiasta, tehdyistä kehitystoimista ja myös tulevaisuuden näkymistä. Tehtaan omistaa sijoitusyhtiö ja se kuuluu isoon konserniin, jolla on toimintaa ympäri maailman. Saimme myös maittavan välipalan,

Laitos on tuotantolaitos. Se on siirtynyt pari vuotta sitten nykyiseen muotoonsa, kun kaksi yritystä - saksalainen DencoHappel ja Fläkt Woods – yhdistyivät ja syntyi Fläkt Group. Varsovan tehdas sai viime vuonna Groupin kaikkien tehtaiden sisällä kilpailtavan ”paras tehdas” palkinnon. Seperustui siihen, että tehtaalla oli tehty mittava toimintojen tehostamistyö. Sen perustoimena oli laitteiden uudistus, niiden käytön turvallisuuden lisääminen ja työhyvinvoinnin parantaminen. Tehtyjen muutosten tuloksena mittarit toimintavarmuus, toimitusvarmuus ja poissaolot olivat kääntyneet suotuisaan suuntaan. Tämä näkyy myös tuloksessa.

Tehtas on rekrytoinut vuoden sisällä 40 uutta työntekijää ja on syyskuussa 2018 muut-

tamassa nykyistä 3-kertaa suurempaan tilaan. Puolan markkinaosuus on voimakkaassa kasvussa. Tehdas tekee ilmanvaihtoon liittyviä metallisia tuotteita – lähes joka tarpeeseen löytyy tuote. Se tekee kaiken tilauspohjaisesti. Suuri osa tehtaan perustuotannosta, jälleenmyyntiin menevät tavat kuljetetaan rekoilla Via Balticaa Suomeen, Turussa sijaitsevaan Fläkt Groupin päävarastoon. Isot, räätälöidyt ilmastointikojeet toimitetaan suoraan tilaajalle.

Saimme hyvän kuvan tehtaan tuotevalikoimasta erinomaisen esityksen aikana. Tehdaskierroksella näimme, että tehdas on siisti ja nykyinen tuotannon malli on toimiva. Tuotteita tehdään pienissä työyhteisöissä. Tehtaan työntekijöillä on osaaminen moneen asiaan, jonka vuoksi

siellä on hyvä työnkierto. Työtyytyväisyys on hyvä.

Lähes jokaisessa suomalaisesakin rakennuksessa on Fläkt Groupin tuotteita. Lisätietoa löytyy osoitteesta www.flakttwoods.fi.

Kierroksen jälkeen ajelimme hotellille samalla bussilla, jolla tulimme tehtaalle.

Majoituimme aivan Varsovan keskustaan upeaan Polonia Palace -hotelliin. Se sijaitsee aivan keskusrautatieaseman vieressä ja osasta huoneita on suora näköyhteys Stalinin hampaalle.

Avaintec Oy

Majoittautumisen jälkeen kävelimme läheiseen sushi ruokalaan. Siellä kuulimme Avaintecin Puolan maajoh-

Avaintec - tapaaminen.

tajan, Thomasz Sekutowiczin, kertomana yrityksen toiminnasta Puolassa. Avaintec on suomalainen IT-talo, jonka päätuotteet ovat sähköinen allekirjoitus Sign Hero ja sähköiset arkistointiratkaisut. Kun Thomasz aloitti pari vuotta sitten, Avaintecin toiminta oli Puolassa lähes olematon. Nyt Sign Hero -asennuksia on jo lähes sama määrä kuin Suomessa. Kasvu perustuu täällä luottamussuhteen rakentamiseen. On ensin synnyttävä luottamus toimittajan ja ostajan välille. Siten kauppa voi syntyä. Sign Hero on Suomessa kehitetty ja luotettava sähköisen allekirjoituksen työkalu. Osoitteesta hello@avaintec.fi saat lisätietoa. Kerro Yrityssperheeltä terveiset, jos lähestyt heitä kauppa-asioissa. Lisätietoa löytyy osoitteesta www.avaintec.com.

Puolan arki

Thomaz kertoi myös Puolan arjesta. Maa on menettänyt 40 vuotta mahdollisuudestaan, kun II maailmansodan jälkeen se jäi itäblokin ikeen alle. Esimerkiksi maan suuri

eläkeongelma johtuu siitä, että nykyisten eläkeläisten ansiotaso oli surkea ja siitä kertyvä eläke siis olematon. Koululaisille opetuksen hinta perustuu vanhempien tulotason, varakkaat maksavat ja vähävaraisille se on ilmaista.

IT työn hinta on kohonnut maassa hurjaa vauhtia. Hoitajien ja opettajien palkkataso on noin kolmasosa IT-insinöörin palkkaan. Vain onko tuon perustyön arvostus jäänyt liikaa jälkeen – mitä 1500 euron kk-palkka kuvaa? Lasten hankintaa tuetaan toisesta lapsesta eteenpäin maksettavalla lapsilisällä.

Ravintolan ruoka oli erinomaista. Kattavan sushi alkupalatarjonnan jälkeen nautimme valinnan mukaan erinomaisen lohi- tai ankka -aterian, jonka kruunasi herkullinen cream bryle tai kermahedelmäannos.

Lauantai 28.4.2018

Lauantai valkeni aurinkoisena, joskin koleana. Onneksi lämpötila kohosi melko nopeasti ja oli päivällä jo +25.

Hotellin aamupala oli ylenpalttisen runsas ja maittävä.

Turistina Varsovassa

Päivä aloitettiin turistina. Kävelimme noin kilometrin matkan Stalinin hampaaksi kutsutun näköalatornin luo. Tornin oli aikanaan Stalinin lahja Puolalle – tosin puolalaiset joutuivat sen maksamaan itse. Torni on edelleen Puolan korkein rakennus. Se on kuin torahammas vieressä kohoavien ultramodernien toimisto- ja hotellitornien vieressä. Hisseissäkin on edelleen neuvostoaikaiset hissinkuljettajat, jotka silmäkovana vahtivat turistien toimintaa – ilman hymyä.

Matka jatkui raitiotievaunulla Veiksel-joen toiselle puolen. Vierailimme maan kommunistiajan historiasta kertovassa pienessä PZO -museossa. Täällä saimme kapean katsauksen 1960-luvun paikalliseen ”yrittämiseen”, kaikki oli kontrolloitua ja toimeentulo niukkaa.

Ulkona meitä odotti kesä. Vie-

timme leppoisen välipalatauon viereisen puiston keskellä olevan järven rannalla. Siellä paikallinen kahvilayrittäjä osoitti, että ruoan valmistukseen ja tarjoiluun sekä varsinkin paikan valintaan kannattaa panostaa. Kaikki oli kohdallaan – myös ilman lämpötila.

Tauon jälkeen piipahdimme paikallisella torilla. Tutustuimme sen liiketoiminnan perusteisiin: osta paljon pilkkahintaan ja myy kalliilla. Älä sijoita kiinteään liiketilaan, vaan kuljeta tavarat mukana. Kun kuluttaja ostaa halvan, hän tulee ostamaan joskus toisenkin samanlaisen – jos tuote olisi hyvä, sitä ei tarvitse heti uudistaa. Torilta ajelimme metrolla Kopernikus-tiedekeskukseen, jossa kurkistimme uusimpaan tekniikkaan. Täällä todistettiin jälleen puolalaisen tähtitieteilijän Nikolaus Kopernikuksen 1500-luvulla todistama asia: se pyörii sittenkin – maapallo.

Illalla nautimme hotellin ravintolassa maukkaan juhlapäivällisen. Sen jälkeen oli hyvä levähtää paikallisessa ”saunassa”. Kiuasta siellä ei ollut, mutta hiki tuli.

Sunnuntai 29.4.2018

Varsovan ja Puolan historiaa

Julkisen liikenteen kannattajina ajelimme Puolan Juutalaimuseolle, Poliniin. Täällä kulkureitti vei vierailijan juutalaisuuden synnystä, sen perusteista, yhdeksän näyttelyvaiheen kautta nykypäivään. Museo on suomalaisen arkkitehdin, Rainer Mahlamäen, suunnittelema. Se valittiin Euroopassa 2016 vuoden museoksi.

Pysähdyttävien osa kierroksessa on se, missä kerrotaan Varsovan historiasta 1900-lu-

Hotellimme Polonia Palace Stalinin hampaasta kuvattuna

Stalinin hammas.

vun alkupuolella. Kaupungin juutalaisia alettiin vainota 1900-luvun alussa ja heidän elinmahdollisuuksiaan kavennettiin vähitellen. Monet muuttivat Amerikkaan vuosisadan alussa. Kun Venäjä, Preussi ja Itävalta jakoivat Puolan, alkoi Venäjä vainota heitä. Kymmeniä tuhansia puolan juutalaisia karkotettiin Siperiaan.

Kuten tunnettua, Varsovan toisen maailmansodan historia oli synkkä. Puolan valtasi Saksa, joka vihasi juutalaisia. Saksalaiset rakennuttivat valtavat getot, korkeilla muureilla aidatut asuinalueet ja kokosivat juutalaiset niihin. Kaikkiaan sinne oli sijoitettu vajaat 500 000 ihmistä. Saksalaiset tuhosivat juutalaisia sodan

loppupuolella määrätietoisesti: aluetta tyhjennettiin katu kerrallaan. Tästä museossa on mieleenpainuvat portaat. Lopulta eloon jäin vain alle 40 000 geton asukkaista. Kaiken loputtua koko alue jyrättiin maan tasalle – vain varastona käytetty temppeleitä jäi jäljelle.

Hotellimme lähellä oli muistona muutama metri geton muuria. Se oli jäänyt sortuneiden rakennusten alle eikä ollut tuhoutunut. Museolta matkustimme Varsovan vanhaan kaupunkiin, jossa tutustuimme turistikymälöiden toimintaan. Se on hyvin samantyyppistä kuin muuallakin: turisteilla on kauppiaille kuuluvat rahat. Myös vanhakaupunki on melko nuori, tosin siisti ja

Tuhottujen juutalaisten muistolle.

eloisa. Siisteys perustuu suuresti siihen, että toisen maailmansodan aikaa kaupunki hävitettiin ja lähes kaikki on uudelleen rakennettua – vanhan mukaiseksi.

Frederic Chopin

Illalla kävimme kuuntelemassa vanhassa kaupungissa elävää pianomusiikkia, kun valko-venäläinen nuori pianotaituri piti tunnin mittaisen mukaansatempaavan taidokkaan Chopin -konsertin. 1800-luvun alussa elänyt lapsinero, Frederic Chopin, on yksi puolalaisten ylpeyden aiheista. Hän teki kymmeniä pianosävellyksiä. Näiden teosten musiikki on pohjana muun muassa masurkalle ja poloneesille.

Maanantai 30.4.2018

Yrityskontaktit ja ostokset

Maanantai oli varattu yrittäjien omaehtoisten yrityskontaktien hoitamiseen ja myös ostosten tekemiseen. Hotellimme lähellä oleva moderni kauppakeskus sai paljon uusia asiakkaita päivän aikana.

Maanantai-iltana kävimme tutustumassa hyvin paikalliseen ravintolaan. Läheisen

kävelykadun varrella oleva Zapieček-ketjuun kuuluvassa ravintolassa kaikki nauttivat alkupaloina dumplingeja. Ruokailun jälkeen viereisestä suklaapuodista hankittiin suu makeaksi.

Tiistai 1.5.2018

Tiistaina aamupalan ja huoneiden luovutuksen jälkeen pakkauimme turistibussiin. Kiersimme Lazienki-puiston, lähetystöalueen, vanhan kaupungin ja holokausti-muistomerkin. Kuulimme kattavan selostuksen Varsovan ja Puolan historiaa ja nykyaikaa. Lazienki-puiston vehreys, siisteys, suuruus ja väkimäärä olivat kaikki mykistäviä. Palatsi veden päällä muistutti meitä ihmisen suuruudenhalusta ja sen vaikutuksista. Myös lämpö – 27 – oli mieltä hivelevä.

Opastettu matka päättyi lentoasemalle, josta illalla jatkoimme hyvässä myötätuulussa Finnairin sinivalkoisin siivin takaisin kotiin. Helsingissä olimme lähes 20 minuuttia aikataulua edellä. Suomessa odottava koleus iski vasten kasvoja heti lentokentällä, neljä päivää 25 asteen lämmössä oli jo juurtunut normaalitylaksi.

Teksti Timo Jokela

Miten myydä julkiselle hallinnolle?

Julkiselle hallinnolle myynti tarkoittaa pärjäämistä julkisissa kilpailutuksissa. On kolme keskeistä perusasiaa, joihin kannattaa kiinnittää huomiota kilpailutukseen osallistuttaessa.

Julkinen hallinto – kuten valtion, kuntien ja kirkon eri organisaatiot – on merkittävä hankkija Suomessa. Se ostaa tavaroita ja palveluja laidasta toiseen: laajoista tietojärjestelmistä vauvojen vaippoihin.

Pienempiä hankintoja – tyypillisesti alle 60.000 euroa – lukuun ottamatta julkisen hallinnon on käytettävä julkista kilpailutusta. Toisin sanoen, kaikki tarjouspyynnöt ovat julkisesti nähtävillä (www.hilma.fi), ja kuka tahansa voi periaatteessa osallistua kilpailutukseen. Usein myös kilpailutetaan alle 60.000 euron hankintoja.

Julkista kilpailutusta usein moititaan, ja syytetään hankintalakia epäonnistumisista. Kuitenkin julkisen hankinnan periaate on hieno: sitä kautta varmistetaan, että joitakin tarjoajia ei suosita vaan kaikki kiinnostuneet tarjoajat ovat samassa asemassa.

Toinen asia on sitten se, miten julkiset hankkijat osaavat kilpailuttaa. Kriittinen dokumentti kilpailutuksessa on tarjouspyyntö. Korkealaatuisen tarjouspyynnön – sellaisen, että sen perusteella hankkija saisi varmasti tarvitsemansa tuotteen tai palvelun – laatiminen ei ole helppoa.

Omien havaintojeni mukaan tarjouspyyntöjen taso vaihteleeikin voimakkaasti. Itse olen erityisesti seurannut, miten tietojärjestelmien tarjouspyynnöissä yritetään vaatia sitä, että järjestelmät olisivat aidosti helppokäyttöisiä. Havaintoni on, että esimerkiksi tätä asiaa ei yksinkertaisesti osata vaatia tarjouspyynnöissä oikein – mikä myös näkyy käytännön tuloksissa.

Kuitenkin jos haluaa osallistua kilpailutukseen, niin tarjous kannattaa tehdä juuri tarjouspyynnön mukaisesti – oli tarjouspyynnössä ”järkeä” tai ei. Tässä artikkelissa kerron joitakin pääperiaatteita, joita kannattaa ottaa huomioon tarjouspyyntöä laadittaessa.

Tarjouspyynnön tärkeimmät osat

Tarjouspyynnöt ovat hyvinkin erilaisia, suppeista dokumenteista satojen sivujen mittaisiin dokumenttipinoihin. Tarjoaja tietenkin aluksi katsoo, onko tarjouspyyntö kiinnostava oman yrityksensä tarjontansa näkökulmasta.

Jos kilpailutukseen osallistuminen kiinnostaa, niin kannattaa käydä erityisesti läpi, miten tarjouspyynnössä on määritetty seuraavat kolme seikkaa:

1. Kelpoisuusvaatimukset
2. Pakolliset vaatimukset
3. Vertailukriteerit

Näistä asioista tarjouspyynnöissä voi esiintyä eri nimiä, ja ne voivat sekaisin

eri paikoissa tarjouspyyntöpapereissa. Mutta yleensä tarjouspyynnöstä nämä pitäisi löytyä.

Kelpoisuusvaatimukset

Kelpoisuusvaatimukset tarkoittavat tarjoavaa yritystä – ei siis tarjottavaa tuotetta – koskevia vaatimuksia. Hankkija voi esimerkiksi edellyttää tiettyä kokoa, liikevaihtoa, resursseja, osaamista tai referenssejä.

Oleellista on, että toimittajan on täytettävä kelpoisuusvaatimukset. Jos yritys ei täytä kelpoisuusvaatimuksia, tarjousta ei kannata tehdä, koska tipahtaa automaattisesti kilpailutuksesta pois.

Toinen mahdollisuus on yrittää verkostoitua ja etsiä partnereita alihankkijaksi – tai alkaa itse jonkin toisen alihankkijaksi – niin, että kelpoisuusehdot täyttyvät. Yleensä hankkija kelpuuttaa tällaisen järjestelyn sillä ehdolla, että kilpailutukseen osallistuva päähankkija ottaa vastuun myös alihankkijoiden osuuksista.

Pakolliset vaatimukset

Pakolliset vaatimukset liittyvät sitten itse tarjottavaan tuotteeseen tai palveluun. Ne sisältävät laatuvaatimuksia, jotka tuotteen tai palvelun on ”pakko” täyttää. Ne voivat olla vaatimuksia tuotteen tai palvelun ominaisuuksista tai vaikkapa liittyä toimitusai-

Kuten kelpoisuusvaatimukset, pakolliset vaatimukset on myös pakko täyttää. Jos yrityksen tuote tai palvelu täytää pakollisia vaatimuksia, se tipahtaa pois kilpailutuksesta. Tässä siis ei auta, vaikka asetetut pakolliset vaatimukset eivät olisi järkeviä. Niiden mukaan mennään, on järkeä tai ei.

Kannattaa huomata, että vain sellaiset pakolliset vaatimukset, jotka ovat objektiivisesti todennettavia, ovat oikeita vaatimuksia. Joskus tarjouspyynnöissä näkee ”pyöreitä” vaatimuksia – esimerkiksi, että ”tietojärjestelmän on oltava helppokäyttöinen”. Tällaiset pyöreät toivomukset lopulta eivät ole vaatimuksia ollenkaan, eikä niihin kannata kiinnittää huomiota. Niiden ”täyttämällä” ei ole merkitystä kilpailutuksen kannalta, eikä hankkija voi sellaisten täyttämistä vaatia. Tällaiset ”vaatimukset” ovat vain osoitus hankkijan osamattomuudesta.

Vertailukriteerit

Lopulliseen vertailuun pääsevät vain ne tarjoukset, jotka täyttävät kelpoisuusvaatimukset ja pakolliset vaatimukset Tarjouskilpailun voittajarakkaistaan vertailukriteerillä avulla.

Yksi vertailukriteeri on aina hinta. Se voi olla myös ainakriteeri, eli hinnan painoarvo valinnassa on 100%. Tästapauksessa se tarjous voittaa kilpailun, joka (1) täyttää kelpoisuusvaatimukset, (2) täyttää pakolliset vaatimukset ja joka (3) on halvin.

Hankkija voi määrittää vertailuun myös laatukriteereitä, joskus myös kelpoisuus-kriteereitä. Kuvassa olevassa esimerkissä – otettu yhdestä todellisesta IT-järjestelmän tarjouspyynnöstä – hinnan painoarvo on 40% ja laatutekijöiden 60% (tässä tarjouspyynnössä itse asiassa kohta "2.4. Toimittajan kokemus ja projektiosaaminen" on luonteeltaan yritykseen liittyvä kelpoisuus-kriteeri, muut ovat tuotteeseen liittyviä laatukriteereitä).

Kuten esimerkistä näkee, eri laatutekijöille voidaan antaa eri painoarvoja. Hankkija voi itse päättää, mitä vertailukriteereitä käyttää ja miten niitä painottaa. Eli hankkija voi itse valita, onko hinnan painoarvo 100%, vai otetaanko mukaan myös laatutekijöitä. (Vastoin yleistä käsitystä,ärkevin ja ainoa tapa varmistaa hyvä laatu on käyttää ainoastaan hintaa vertailukriteerinä – mutta tämä on sitten toinen keskustelu).

Tarjouspyynnöstä pitää löytyä myös tiedot sille, miten kunkin vertailukriteerin arviointi suoritetaan. Sen jälkeen vertailukriteerien painoarvot

LIITE P.3: Vertailukriteerit

1. Hintapisteet (painoarvo yhteensä 40 %)

2. Laatuspisteet (painoarvo yhteensä 60 %)

2.1 Vaatimusluettelon ehtojen täyttyminen	16 %
2.2 Järjestelmän kokonaiskäytettävyys	16 %
2.3 SaaS-palvelun laatu	8 %
2.4 Toimittajan kokemus ja projektiosaaminen	5 %
2.5 Tekninen ympäristö ja integraatiot	5 %
2.6 Järjestelmän integriteetti	10 %

huomioidaan, ja voittaja on se, joka saa korkeimmat pisteet yhteenlaskun perusteella

On siis huomattava, että tarjouskilpailun voittajaa ei valita "älyllisesti", vaan mekaanisesti yhteenlaskun perusteella. Voittajaa ei "valita" vaan voittaja "tulee valituksi".

Miten "myydä" julkiselle taholle?

Myynti julkiselle taholle siis tarkoittaa tarjouskilpailun voittamista.

Pärjäämistä kilpailutuksessa ei tiedä koskaan etukäteen. Mutta parhaat mahdollisuudet on, jos laatii tarjouksensa niin, että se on optimoitu tarjouspyynnön mukaiseksi.

Tarjouksen optimoimisen kaava on seuraava:

- Tee tarjouksesi tismalleen tarjouspyynnön vaatimusten ja kriteerien mukaisesti – vaikka joissakin vaatimuksissa tai kriteereissä mielestäsi ei olisi mitään järkeä.
- Riittää, että yrityksesi täyttää kelpoisuusvaatimukset "juuri ja juuri". Mitään kustannuksia lisääviä vaatimusten yli meneviä "kelpoisuuksia" ei kannata

tarjouspyyntöön sisällyttää, koska ne vain heikentävät mahdollisuksiasi. Niillä ei ole positiivista vaikuttavuutta kilpailutuksessa mutta lisäävät tarjouksesi hintaa.

- Samoin riittää, että täyttää pakolliset vaatimukset juuri ja juuri. Ei tietenkään haittaa, vaikka täyttäisi ne reilustikin, mutta mitään kustannuksia lisäävää, vaatimukset ylittävää laatua ei kannata sisällyttää, koska ne heikentävät mahdollisuksiasi: niillä ei ole positiivista vaikutusta mutta nostavat hintaa. Kuten sanottu, sellaisiin vaatimuksiin, joita ei voi objektiivisesti todentaa, ei kannata kiinnittää huomiota.
- Tarjoukseen ei myöskään kannata laittaa tuotteesi tai palvelusi sellaisia ominaisuuksia, mitä tarjouspyynnössä ei vaadita. Vaikka kyseiset ominaisuudet olisivat mielestäsi tärkeitä ja hyödyllisiä, sellaiset eivät saa vaikuttaa kilpailutuksessa pärjäämiseen, ja ovat turhia.
- Optimoit tarjouksesi niin, että saat mahdollisimman korkeat pisteet eri vertailukriteereistä. Jos kriteereissä on laatutekijöitä, tarkastele erityisesti, miten tarjouspyyntödokumenteissa määritetään, miten kunkin laatutekijä arvioidaan. Op-

timointia kannattaa miettiä myös siten, että tuotteesi tai palvelusi pärjää juuri tarjouspyynnössä määritetyillä arviointitavalla.

Kaikkia julkisen hankinnan piirteitä en ole tässä suinkaan käsitellyt; julkinen hankinta kaikkiaan on aika monimutkaista. Esimerkiksi tavallisen kilpailutuksen sijasta voidaan kilpailuttaa puitetoimittajia. Varsinaiset kilpailutukset sitten tehdään puitetoimittajien kesken, eivätkä ne näy julkisesti.

On käytössä myös neuvottelumenettely, jolloin aluksi kilpailutetaan muutama toimittajaehdokas. Heidän kesken käydään neuvotteluja, ja varsinainen tarjouspyyntö tehdään sitten neuvottelujen jälkeen. Esimerkiksi Apotiti –potilastietojärjestelmän hankinta tehtiin tällä tavoin. Lopullinen tarjouspyyntö annetaan ainoastaan neuvottelun osapuolille, eikä näy julkisesti.

Kirjoittajan erikoisalana on tietojärjestelmien käytettävyys. Hän on työskennellyt VTT:llä, Nokialla ja eri yliopistoissa sekä itsenäisenä asiantuntijana.

Teksti ja valokuvat Jaakko Ansaharju

Padas-keittiöt Oy – kasvua ja laatua

Padasjoen Maakeskessä sijaitseva Padas-keittiöt Oy:n tehdaskiinteistö kuvastaa tehokkuutta ja laadukasta tekemistä ulkoisella yksinkertaisuudellaan ja siisteydellään. Uusi laajennusosa on vastikään valmistunut, piha on avara ja uuden sepelin peitossa, nurmikot ajettu, henkilökunnan autot ovat suorassa rivissä; koko ympäristö antaa sellaisen vaikutelman, jonka yrittäjät Kalevi ja Reijo Rantanen haluavatkin: tehokasta ja yksinkertaista.

Veljekset Kalevi ja Reijo ovat rakentaneet unelmansa itse. Käytännön kasvualustana veljeksillä on ollut maalaismiljö ja syvään kasvanut vastuullisuus hoitaa kaikki heille osoitetut tehtävät tarkasti loppuun asti. Työt, jotka pitää hoitaa tänään, hoidetaan jättämättä niitä huomiseksi tai muiden huolehdittavaksi. Maaseutuympäristön työkuultuurista juontaa myös arkipäivän innovaatiot yrityksen johtamis- ja tuotantoprosesseissa. Suurena tavoitteena on ollut saada tuotantoprosessi toimimaan tehokkaasti siten, että kukin prosessiin osallistuva hoitaa ensiksikin oman osuutensa huolellisesti ja sen lisäksi auttaa yhteistyössä kollegoja ja muita työtovereita erilaisissa kiireen tai muun seikan aiheuttamissa painetilanteissa. Jos tietää työkaverinsa tarvitsevan jotakin tarvealua, jota itse juuri on käyttänyt, toimitetaan se hänelle tai jätetään helposti seuraavalle saataville. Sama periaate koskee myös tietoa ja tiedottamista: anna työtoverin tietää asia, joka on tärkeä hyvä

Padas-keittiöiden tuotantorakennus Maakeskenraitin varrella; oikella uusi laajennusosa.

tuloksen turvaamiseksi. "Vie mennessäs, tuo tullessas"-filosofia toimii parhaimmillaan juuri kiireisessä tuotantoprosessissa.

Kasvun vuodet

Padas-keittiöt Oy on vuonna 1982 Padasjoella perustettu yritys. Vankka 35 vuoden kokemus ja tuotekehitys ovat tehneet yrityksestä alan ammattilaisen. Yrityksen kulmakiviä ovat tuotteiden laatu, kestävyys, jatkuva kehitystyö sekä joustava asiakaspalvelu. Yritys työllistää tällä hetkellä 14 henkilöä. Tuotantoon kuuluvat PAMEL-kalusteovet, keittiökalusteet, komerot, liukuovikomero, mittatilauskalusteet sekä WC- ja kylpyhuonekalusteet.

Padas-Keittiöt Oy on viime vuosina vakiinnuttanut asemansa keittiökalustemarkki-

Yrittäjät avaran tuotantolinjan alkupäässä.

Ari ja Esa hoitelevat ohjauksjärjestelmää.

noilla. Ihan kahden vuoden aikana valmistettujen yksiköiden, lähinnä kalusteovien määrä on kaksinkertaistunut ollen nyt 80 000 kpl. Kasvuun on monia syitä, mutta suuri vaikutus on ollut uudella PAMEL-tuotemerkillä, joka sisältää 40 erilaista väriä ja pintakuviota. Muina syinä kasvuun voidaan pitää paitsi tämänhetkistä noususuhdanteen aikaa myös tuotantoon tehtyjen muutoksia, uusia innovaatioita ja tilojen laajennuksia. Myös tietojärjestelmä on kokonaan uusittu. Se sisältää tuotannon ohjaukseen liittyviä osia. Kalusteovien lisäksi valmistetaan myös kalusteiden runkoja, joiden osuus myynnistä osuu 30 % kohdalle.

Henkilöstö

Padas-keittiöissä työskentelee 14 henkeä. Omistajaperheiden omat pojat Esa ja Ari hoitavat "hallinto- ja laskentapuolen" Oscar-tuotannon ohjauksjärjestelmällä. Kalevi ja Reijo ovat itse tuotannossa mukana, Kalevi vastaa kalusteovista ja Reijo kalusterungoista. Lisäksi he ovat itse tuotannon työnjohtajia. Kalevi toimii toimitusjohtajana. Muu henkilöstö on tuotannossa ja kukin toimii osaamisensa mukaan päävastuullisena tietyssä tehtävässä. Jokaiselle on oman tehtävän lisäksi opastettu ja koulutettu 3-4 muuta tehtävää, mikä sallii nopean siirtymisen tarvittaessa muuhun kuin omaan vastuutehtävään. Veljesten

mukaan talossa ei ole valkokaulusjohtajaa, vaan omistajat osallistuvat arkipäivän työhön täysin palkein. Reijo sanoo kuitenkin, että joskus sitä "johtajaa" tarvittaisiin, esim. silloin, kun vieras tulee taloon. Vieraalle sahanpurun peitossa oleva johtaja/omistaja saattaa olla outo ilmestys.

Johtaminen

Johtajina Rantaset ovat saaneet koulutuksensa pääosin käytännön kautta. He puhuvat vuolaasti siitä, kuinka nykyajan työntekijöiden kanssa pitää olla koko ajan hereillä. Jokainen uusi rekrytointi on tärkeä: mistä saa sellaisen osaavan työntekijän, joka samalla on ahkera, aloitekyinen, vastuullisesti toimiva ja muut työtoverit huomioon ottava. Lisäksi työntekijän pisteitä lisää se, jos hän on fiksu, hyvin käyttäytyvä ja sosiaalisesti ja vuorovaikutuksellisesti kehittynyt. Yrityksessä on kokeiltu aikaisemmin henkilöstön joukosta valittua työnjohtajaa, mutta kokemukset siitä olivat sitä luokkaa, että kokeilu lopetettiin ja työnjohtajuus siirrettiin omistajille. Työntekijät näkevät parempana tilanteen, jossa kaikki he ovat "samalla viivalla" ilman mitään esimiesasemaa.

Kalevi ja Reijo viestittävät kaikissa mahdollisissa kokouksissa ja tilanteissa työntekijöille yrityksen "arvopohjaa" eli yrityksen käytännön arvoja, jota tulee näkyä arkipäivässä. Ensimmäinen ja tärkein niistä on lähimmäisen auttaminen. Se tarkoittaa käytännön tehdassalissa sitä, että työ ei ole valmis, ennen kuin kaikki ovat valmiit. Muut auttavat prosessissa, jos jonkun kohdalla hidastuu tai tulee vaikeuksia, esim. työruuhkaa, mikä voisi aiheuttaa ylitöitä. Tätä yhteisöllisyyttä tukee toinen arvo: työn jakaminen. Jos

tietty toimitus tulee olla valmis jonakin hetkenä, kaikki osallistuvat sen valmistamiseen yhteisvastuullisesti. Tavallaan kuvattu tekemisen malli on lähtöisin nykyaikaisesta tiimityöskentelymallista. Koko tiimi on vastuussa lopputuloksesta.

Arvopohjan kouluttaminen henkilöstölle ei ole ollut helppo tehtävä nykyisessä työkuultuurissa, missä vallalla on vieläkin vanhahko tarkkoihin toimenkuviin perustuva työntekemismalli, jossa riittää, että olen tehnyt oman osuuteni. Jossa joskus ollaan jopa mustasukkaisia siitä, jos toiset yrittävät tehdä minun töitäni. Tiimityömalli vaatii osallistujaltaan omien taitojensa ja ominaisuuksiensa laittamista peliin avoimesti, se edellyttää myös sosiaalisia ja vuorovaikuttamiseen tarvittavia taitoja.

Kuvattua arvopohjan mukaista työntekemismallia tukee Padas-Keittiöt Oy:ssä käyttöön otettu työaikojen porrastus, jossa ensimmäinen vuoro tulee aamuaikaisella töihin ja seuraava 2,5 tunnin kuluttua ja tarvittaessa porrastuksia on vielä kolmas. Tällä tavalla saadaan "valoisa aika" tehokkaasti käytettyä, tuotantokoneiden kapasiteetti tehokkaampaan käyttöön ja työpäivän venyessä tällä tavalla luonnollisesti saadaan ylityöt minimoitua. Työpäivä päättyy säännöllisesti vuoron mukaan.

Asiakastilauksissa ja toimituksissa on viikkorytmi. Saman asiakkaan viikon aikana tullut tilaus tai tilaukset kootaan samaan toimituserään. Järjestelmä antaa asiakkaalle pikku jouston, mutta samalla turvaa luvatut toimitusajat. Logistiikka ja tuotanto on alistettu viikkorytmille.

Kalevi ja Reijo esittelevät käyttöönotettua näppärää lähetys- ja kantokotelo.

Tuotantoprosessi

Kalusteovien tuotantoprosessi lähtee toimittajalta tulleet isosta levystä liikkeelle. Raaka-aine on melamiinipintaista kalustelevyä, jonka sisus on nykyisin yhä lisääntyvästi MDF-levyä (engl. medium-density fibreboard) on puolikova kuitulevy, joka valmistetaan kuivausmenetelmällä kuumapuristamalla). MDF-levy on tullut hyväksi vaihtoehdoksi aikaisemman käytetyn lastulevyn rinnalle.

Asiakastilauksista kootun tuote(ryhmä)kohtaisen listan mukaan sahaamo sahaa tarvittavat mittapalat ja asettavat ne kuljettimelle. Samalla ruksataan ko. työlistasta työ tehdyksi.

Seuraava vaihe kulkee reunanauhojen liimaami-

seen tarkoitetulle koneelle. Pamel-ovissa reunanauhojen ja ovikulmien nauhojen liimausjälki on uuden tuntuinen ja siisti. Teräviä kulmia ei enää ole, jälki on huoliteltu ja käyttäjäturvallinen.

Seuraavassa vaiheessa mittapalat menevät poralle, jossa laite ohjelmoitusti poraa tarvittavat ruuvi- ja muut reiät.

Koko ajan tuotannon ohjausjärjestelmästä saatu työmääräin kulkee mukana ja seuraavassa vaiheessa tuotannossa syntyneet valmiit mittapalat siirtyvät asiakastilauksista saataviin nippuihin, jotka edelleen päätyvät lähettämöön.

Huomion arvoista prosessissa on, että valmistus ei ole asiakastilauksikohtaista, vaan se toimii tuote- tai tuoteryhmäkohtaisesti. Valmistetaan

siis samaa tuotteet samassa tuotantoerässä riippumatta siitä, minkä asiakkaan tilauksia ne ovat. Näin saadaan viikkorytmillä valmistettavat tuote-erät suuremmiksi ja taloudellisemmaksi valmistaa. Raaka-ainelaskenta on myös helpompaa ja hävikki, mikä joka tapauksessa on 10 % paikkeilla, hallintaan. Hävikkiä pienentää oleellisesti omistajien innovoiva tuotekoodikohtainen jäämäpalapankki, joka kokoaa valtaiseen lokeriin standardimittaiset palat. Asiakastilauksen yhteydessä pankista tarkistetaan mahdollinen sopiva pala, jotta sitä ei valmistettaisi uudelleen.

Asiakaslähteyksen koonti on työläs manuaalinen vaihe, vaikkakin siinä toimii kokoomapöytä, jonka ympärillä voi työskennellä useampi työntekijä.

Uusi laajennusosa palvelee ajanmukaista lähettämöä, jossa asiakastoimitukset valmistetaan kuljetusta varten.

Myynti ja markkinointi

Tuotteiden myynti tapahtuu pelkästään jälleenmyyjien kautta koko maahan. Jälleenmyyjä on toistasataa, rakennusalan yrityksiä, kalustemyyjä ja urakoitsijoita. Jälleenmyyjien hankinta ja ylläpito on ulkoistettu edustusliikkeelle, joka on pitkäaikainen yhteistyökumppani.

Ohjausjärjestelmä

Yritykseen on hankittu viime vuosina tuotannon ohjausjärjestelmä, jonka hoito ja vastuu on Ari ja Esa Rantaselle. Nuoret miehet näyttävätkin olevan kuin kotonaan käyttäessään järjestelmää. Heidän mukaansa yrityksen tämän hetken toiminnan laajuus ja monipuolisuus ja kehittyminen ei olisi lainkaan mahdollista ilman asiallista

it-järjestelmää.

Kun asiakkaan tilaus kirjataan järjestelmään, annetut tiedot ovat eri järjestelmän osien käytössä välittömästi. Järjestelmästä tulostetaan työmääräimet, lähetyslistat ja laskut. Kuittausten kautta voidaan seurata tuotannon eri vaiheita tilauskohtaisesti. Tuotannon ja tilausten käsittelyn lisäksi järjestelmällä voidaan hoitaa taloushallinnon asioita yhteistyössä tilitoimiston kanssa, ja kausittain järjestelmä antaa sisäiseen ohjauksen raportteja tarpeen mukaan, esimerkiksi myynti- ja tuotantoraportit.

Lopuksi

Vierailusta Padas-keittiöt Oy:lle jäi positiivinen kaiku. Tekemisen ja kehittämisen tunnelma oli selvästi aistittavissa. Kalevi ja Reijo Rantanen ovat silminnähdyn innostuneita toiminnasta ja kiinnostuneita yritystoiminnan kehittämistä. Aktiivisuus seurata ja pitää itsensä ajan tasalla yrityksen tilanteesta kiinnitti huomioita. Yrityksen toiminnassa esiintyneet lastentaudit on saatu 35 toimintavuoden aikana selätettyä ja yrittäjät ovat tyytyväisiä tämän hetkeen tilanteeseen ja odottavat kuluvan vuoden tuloksen muodostuvan suunniteltuun suuntaan.

Yritystoiminta on mielenkiintoista, tulevaisuudella on aina erilaisia yllätyksiä mukanaan. Varautumalla tuleviin riskeihin ja erilaisiin muutoksiin toimintaympäristössä voidaan riskit ottaa haltuun ja parantaa hallitun toiminnan jatkumisen varmuutta.

Yritysverhe-lehti toivottaa Padas-keittiöille menestystä ja kasvun vuosia.

Lisää luettavaa: www.padas-keittiot.fi

Kolumni

SENIORILTA

Pekka Rytälä uransa huipulla 61-vuotiaana advisorina Puolassa 2000.

Tässä jutussa on juonena William Shakespearen teksti eri ikäkausista näytelmässä *Miten haluatte*, 7. kohtaus, *Jaquesin repliikki*.

Kolme alkupään jaksoa elinkaarellani sujuivat Parkanossa, josta sanotaan, että "Kekkonen perusti Suomenselälle joukon pieniä kaupunkia, ja sellaisina ne näyttävät pysyvänkin". Pekka vauva inui ja ähkyi, koulupoika pyöräili tai hiihti keskustaan, nuorukainen

"kuin uuni hohkasi kaihovirsiä" ja saikin Saaran puolisokseen 19 vuoden iässä. Kuusi lastamme ovat yrittäjähenkisiä, kuten yleensäkin sukumme jäsenet, jotka toimivat virkailijoina hieman vastahakoisesti.

Luin Otaniemessä rakennusalan DI:ksi normaalissa 5,5 vuodessa. Siihen aikaan 1950-luvulla suoritimme "18:n approbaturin" tutkinnon, jonka kaikkia osia on tarvittu uralla, geotekniikkaa yllättäen eniten. Jatkotutkintoni sivuaine 1969 oli arkkitehtiasian, joten kelpaan tarvittaessa pääsuunnittelijaksikin. Talo- ja alueprojekteja onkin nimiini kertynyt noin 40, melkein yksi vuodessa

Nuorena insinööriä eli Shakespearen solttuvaiheessa taistelin Suomen yhdyskuntiin uusia asioita. Onnistuin arvaamaan tulevia asioita ihan hyvin. Esimerkiksi Helsingin seu-

Pekka 31-vuotiaana kaupunki tutkijana Turun torilla 1970. Huomaa sotilaallinen asu.

dun raideverkosta kirjoitin jo 1966: "Ainoaksi metrolinjaksi tarvittaisiin yhteys Puotilasta Helsingin kautta Tapiolaan ja Espoonlahteen. Muut aluekeskukset olisivat kehitettävissä rautatieliikenteen varaan". Rytälän insinööritoimisto syntyi 1969. Se tekee myös julkaisuja, koska toinen ammattini, tietokirjailijan ja toimittajan työ, on seurannut minua jo vuodesta 1960, jolloin tuotin teekkarina mainetta saaneen viennedistämiskirjan *Made in Finland*. Tulikokeen läpäisy antoi suuntaa jatkolle. Aina kun olen saanut kenkää insinöörin hommista, on avautunut päätoimittajan tehtäviä. Viimeksi, vaan ei vähäisimpänä, tein Yrityserhe-lehteä 2008-2014.

Kaupunkitutkimus 70:n pohjalta palasin Otaniemeen professoriksi ajalle 1974-88, ja lopetin virkaurani YTV:ssä 1990. Shakespearen viides kausi, toiminta tuomarina "pää täynnä sääntöjä ja pykälää" kulminoitui EU:n piirissä vuonna 2000 Puolassa liittymisvalmistelujen advisorina. Suomi on hyvä neuvonantaja, koska täällä meillä on kaikki tieto avoimesti saatavissa, kun kukaan ei viitsi sitä pantata. Shakespeare päättää tarinansa osuvasti: "Viime näytös vihdoon ja tämän vaiherikkaan jutun loppu. On toinen lapsuus, muisto mennyttä. Ja samoin näkö, maku, hampaat, kaikki". Lisään listaan vielä yhden: kuulo.

Olen työskennellyt monien muiden kanssa vaikeissakin työyhtymissä, joten haluan jättää lukijoille yhden neuvon, jonka esitin jo vuoden 2006 yrittäjäpäivillä: "Ihmisten varaan ei voi rakentaa mitään. Meillä on epävarmaa sekä itse elämä että tunne-elämä". Kuulijat protestoivat, joten piti kaivaa esille Raamattu, vaikkapa Miika 7:5 "Älä luota naapuriin, älä turvaa parhaaseen ystävään". Jopa toinen varoitus on tarpeen, ihme kyllä. Olen joutunut seuraamaan läheltä ikäviäkin tapahtumia.

Profeetta Miika päättää kuitenkin kirjansa kuuluisiin sanoihin (7:18): "Jumala, onko sinun veroistasi. Sinä annat synnit anteeksi ja jätät rankaisematta jäljelle jääneen kansasi rikkomukset".

Mieleeni on jäänyt soimaan yhden kuljetusyrittäjän lähtörepliikki työkeikan päätteeksi: "Taivaassa tavataan".

Toivottavasti.

Kirjoittaja on tietokirjailija ja kokenut asiantuntija monessa rakennus-infra-hankkeessa. Oma yritys Ins.tsto Pekka Rytälä & Co Ky

Jaques. Koko maailma
On näyttämö, ja miehet, naiset, kaikki
Siin' esiintyvät; kukin tulee, menee;
Jokaisell' eläissään on monta osaa
Tässä seitsenosaisessa näytelmässä.
Ensinnä lapsi sylissä imettäjän
Inuu ja ähky; sitten koulupoika,
Suu irvissä ja kirjat kainalossa,
Ja silmät samuutaat, hitaast' astuu
Kuin raakku kouluun; sitten rakastaja
Kuin uuni hohkaa kaihovirsiä
Hentunsa näköpäästä; sitten solttu,
Sadatus suussa, pörröinen kuin karhu,
Halukas riitaan, arka arvostaan,
Tavoitain mainetta, tuot' ilmakuplaa,
Kanuunain suusta; sitten tuomari,
Kukoilla lihotettu pullovatsa,
Katsanto tuima, sievä leikkoparta,
Pää täynnä sääntöjä ja pykälää.
Hän poistuu; kuudes ikäkausii tulee:
Sukissa, halatissa, laiha raukka,
Nenällä lasit, laukku kuppeilla,
Jalassa nuorten päivän säästöhousut,
Juur' laajat lanteille jo kuituneille;
Matala basso-ääni, muuttuneena
Tas lapsen diskantiks, soi piipittäen
Ja värähellen. Viime-näytös vihdoon
Ja tämän vaiherikkaan jutun loppu,
On toinen lapsuus, muisto mennyttä,
Ja samoin näkö, maku, hampaat, kaikki.

Ikäkaudet William Shakespearen mukaan (Kuten haluatte)

Jäsenyrittäjän esittely

Vältä kielikarikot – turvaudu Kieliluotsiin

Kieliluotsi Oy on suomen kieleen erikoistunut, kielipalveluja tarjoava yritys. Sen palveluvalikoimaan kuuluvat suomenkielisten tekstien oikoluku, kielen tarkistus ja kielenhuolto, suomenkielisten tekstien tuottaminen sekä käännökset englannista, ruotsista, norjasta, pohjoissaamesta ja venäjältä suomeen päin. Lisäksi tarjolla on taittopalveluja, puhtaaksikirjoitusta, kielikoulutusta, tutkimusta ja tiedonhakua sekä tietojen tallentamista.

Ihmiset Kieliluotsin takana

Lahtelaislähtöinen Jutta Posti (o.s. Jarvansalo) toimii Kieliluotsissa päävastuul-

lisena kieli-asiantuntijana. Hän on suorittanut filosofian maisterin tutkinnon Turun yliopistossa vuonna 2006 pääaineenaan suomalais-ugrilainen kielentutkimus, jonka perus- ja aineopinnot ovat lähes samat kuin suomen kielen opinnoissa.

Jutta on opiskellut myös foneetiikkaa, useita vieraita kieliä (esim. venäjää Turun yliopistossa sekä norjaa ja pohjoissaamea Tromssan yliopistossa Norjassa) ja informaatiotutkimusta (Oulun yliopistossa). Hän on työskennellyt muun muassa opettajana Ivalossa ja Pihtiputaalla, kielikouluttajana Ivalon ja Pihtiputaan lisäksi Lahdessa ja Haminassa sekä kirjastonhoitajana Haminassa.

Antti Posti on Kieliluotsin toimitusjohtaja ja tekninen asiantuntija. Hän on koulutukseltaan logistiikka-alan diplomi-insinööri (Lappeenrannan teknillinen yliopisto) ja tietoliikenneinsinööri (Kymenlaakson ammattikorkeakoulu). Työelämässä Antti on toiminut muun muassa Turun yliopistossa tutkijana, urheiluseurassa toiminnanjohtajana ja erilaisissa ICT-alan työtehtävissä. Hänen vahvuusalueitaan ovat siis tietotekniikka ja muut tekniset asiat, tekninen kirjoittaminen sekä tutkimus ja tiedonhaku.

Kieliluotsin tarina

Kieliluotsin juuret juontavat jo Jutan lapsuuteen, jolloin hänessä heräsi suuri kiin-

nostus suomen kieleen ja sittemmin myös muihin kielisiin. Yläasteella ja lukiossa kielet veivät entistä enemmän mennessään, ja suomen kielen yliopisto-opinnot olivat selvä seuraava askel. Yliopisto-opintojen myötä suomen kielen teoria ja kielioppisäännöt tulivat erittäin tutuiksi ja Jutasta kehkeytyi todellinen suomen kielen asiantuntija.

Virallisesti Kieliluotsi sai alkunsa vuoden 2012 loppupuolella. Idea omasta kieliyrityksestä syntyi, kun Jutta kirjoitti kirjastonhoitajan työssään kolumneja paikallislehtiin ja vastasi kirjaston sisäisten tekstien oikoluvuista. ”Tätähän voisi tehdä enemmänkin”, Jutta ajatteli innostuneena. Eikä kestänyt kauan, kun Kieliluotsi oli pulpahtanut maailmaan.

Kieliluotsi oli aluksi Jutan sivutoiminen toimintamuoto, ja työt koostuivat lähinnä muille yrityksille tehtävistä pienehköistä käännös- ja oikolukutoimeksiannoista. Vuosi vuodelta toiminta kuitenkin laajeni. Kieliluotsin asiakas-kunta kasvoi ja töitä riitti: yritys käänsi kymmenen tietokirjaa sekä lukuisia muita asiakirjoja, teki oikolukuja ja piti kielikoulutuksia. Kaikki kielipalvelutoiminta tapahtui Jutan kirjastotyön lisäksi eli käytännössä iltaisin, öisin ja viikonloppuisin.

Vaikka Kieliluotsi oli tuossa vaiheessa periaatteessa vain yhden naisen yritys, käytännössä sen parissa puuhasteli myös Jutan miesystävä (sittemmin aviomies) Antti. Kie-

Kieliluotsi Oyn omistajat Antti ja Jutta Posti.

liluotsi toimikin reilun neljän vuoden ajan kahden ihmisen sivubisneksenä, hauskana yhteisenä harrastuksena.

Keväällä 2017 Kieliluotsi sai yllättäen kiinnostavan yhteistyötarjouksen suurelta kielialan yritykseltä. Jo siinä vaiheessa oli selvää, että siihen tarttuminen edellyttäisi kokopäiväistä toimintaa. Niinpä tarvittiin hieman heittäytymistä: alkukesästä 2017 sekä Jutta että Antti lopettivat ”oikeat” työnsä ja Kieliluotsi Oy perustettiin. Siitä se varsinainen, kokopäiväinen yrittäjäelämä sitten alkoi!

Mihin suomalaiset yritykset tarvitsevat suomen kieleen liittyviä palveluja?

”Kaikkihan nyt suomea osaavat! Ei suomalainen firma tarvitse suomen kieleen liittyviä palveluja”, saattaa joku ajatella. Asia ei kuitenkaan ole aivan niin. Vaikka kaikki syntyperäiset suomalaiset osaavatkin suomea, he eivät silti välttämättä hallitse kirjakieltä ja siihen liittyviä kielioppisääntöjä. Lisäksi

kielioppisäännöt ovat muuttuneet vuosien varrella, joten vaikka luulisikin osaavansa pilkun paikat, näin ei välttämättä enää ole sääntöjen muututtua.

Pahimmassa tapauksessa yritys voi jopa menettää asiakkaita siksi, että sen käyttämä kieli ei ole sujuvaa tai kielioppisääntöjen mukaista. Asiakkaat ovat nykyisin entistä valveutuneempia yritysten viestinnän ja kielenkäytön suhteen. Hyvää suomen kieltä käyttäviä yrityksiä suositaan!

”Voi ei, vielä pitäisi kielioppisääntöjä opetella, muutenkin on kädet täynnä töitä”, voi joku yrittäjä tässä vaiheessa huokaista. Yrittäjän arki on tunnetusti kiireistä, eikä kukaan ymmärrettävästi kaipaa mitään ylimääräistä lisäpuuhaa. Onneksi kaikkeen ei tarvitsekaan revetä: kieliasiat voi ja usein kannattaakin delegoida kieliasantuntijalle.

Jotkut yritykset haluavat, että kieliasantuntija oikolukee kaiken yrityksen julkaiseman tekstimateriaalin, olivatpa kyseessä sitten markkinoin-

tisähköpostit, nettisivutekstit tai paperiesitteet. Se onkin helppo tapa pitää yllä yrityksen imagoa ja luoda luotettava vaikutelma yrityksen toiminnasta.

Aina yritys ei kuitenkaan ehdi tai koe osaavansa kirjoittaa tekstejään itse. Silloinkin apu on lähellä! Ammatilainen kirjoittaa laadukkaat tekstit käden käänteessä taustatietojen pohjalta, olipa kyseessä sitten minkä tyyppinen teksti tahansa. Esimerkiksi nettisivutekstien, esitteiden ja blogijulkaisujen kielen laatu on tärkeää myös yrityksen markkinoinnin kannalta.

Ammattilaisen apua tarvitaan usein myös vieraskielisten tekstien kääntämiseen sujuvaksi suomeksi. Joskus voi tarvita apukäsiä myös tutkimustyöhön, puhtaaksi kirjoittamiseen tai taittoon. Eikä suomen kielen koulutus henkilökunnalle, olipa se sitten suomenkielistä tai ulkomaalaistaustaista, ole koskaan pahitteeksi.

Kieliluotsi Oy on mielellään myös kaikkien Yrityssperheen

jäsenten käytettävissä. Ollaan ylpeitä ainutlaatuisesta kielestämme ja pyritään siihen, että Yrityssperheestämme tulee oikea hyvän suomen kielen malliesimerkki!

Kieliluotsi Oy:n yhteystiedot

Sähköposti:
info@kieliluotsi.fi
 Puhelinnumero:
 +358 500 940 280
 Osoite:
 Piimäpianpolku 3 B 8,
 49400 Hamina
 Verkkosivut:
<https://www.kieliluotsi.fi>
 Y-tunnus: 2836849-9
 Seuraa Kieliluotsia myös LinkedInissä ja blogiamme osoitteessa <https://www.kieliluotsi.fi/lokikirja/>

Teksti ja valokuvat pääosin Mailiss Gustafsson, väliotsikot toimituksen

Vilna matkakohteena

Muutaman pariskunnan kanssa teimme viime kesänä pidennetyn viikonloppu matka Vilnaan, Liettuan pääkaupunkiin, joka on asukasmäärältään Helsingin kokoinen kaupunki. Noin 550 000 asukasta, joista reilu puolet on liettualaisia ja loput pääasiassa puolalaisia, venäläisiä ja valkovenäläisiä.

Liettuan historiaa

Liettuan historiallisen ajan katsotaan alkavan vuonna 1009, kun Liettuan nimi mainittiin ensimmäisen kerran kirjallisissa lähteissä. Liettualaiset perustivat Liettuan kuningaskunnan 1200-luvulla. Myöhempi Liettuan suuriruhtinaskunta pysyi tiukasti riippumattomana

muista valtakunnista ja oli yksi viimeisistä kristinuskoon kääntyneistä Euroopan maista. 1400-luvulla Puola-Liettua tuli Euroopan pinta-alaltaan suurikokoisin valtio. Kuitenkin Puolan jaoissa vuosina 1772, 1793 ja 1795 Puola-Liettua hajotettiin ja Liettua siirtyi osaksi Venäjän keisarikuntaa.

16. helmikuuta 1918 Liettuan tasavalta julistautui itsenäiseksi Venäjästä. Maa säilytti itsenäisyytensä toiseen maailmansotaan asti, jolloin Neuvostoliitto miehitti sen Molotov–Ribbentrop-sopimuksen etupiiriin mukaisesti. Lyhyen natsi-Saksan miehityksen jälkeen Liettua tuli osa Neuvostoliittoa 50 vuodeksi. 11.3.1990 Liettua sai itsenäisyytensä takaisin

Neuvostoliiton hajotessa. Vuodesta 2004 maa on ollut Euroopan unionin ja Naton jäsen.

Koko maan väkiluku on 2 921 900 (Lähde: Liettuan tilastokeskus, joulukuu 2015)

Yleistä Liettuasta ja Vilnasta

Hinnat ovat pääsääntöisesti Suomen tasoa tai hieman sen alle. Liettuan minimipalkka on 350 euroa/kk (netto) ja keskipalkkakin vain noin 600 euroa/kk (netto). Kellonaika on sama kuin Suomessa.

Kevät tulee Liettuuan noin kuukautta aikaisemmin kuin Suomessa, ja lämmin jatkuu yleensä pitkälle syyskuuhun. Keskikesällä Vilnassa voi olla jopa tukahduttavan kuumaa.

Marras-joulukuu ovat samantyyppisiä harmaita sadekuukausia kuten Suomessakin, mutta tammi-helmikuu voivat olla täyttä talvea.

Ravintoloita ja kahviloita on Vilnassa ja muissa isoissa kaupungeissa paljon, pienemmissä kaupungeissa ja maaseudulla tarjonta on vähäisempää. Sama kuin Suomessakin, Helsingissä on enemmän vaihtoehtoja kuin esimerkiksi Lammilla.

Vilnassa on hyvin hoidettu ja siisti vanhakaupunki (Senamiestis), joka pienine katuineen ja mahtavine arkkitehtuureineen on oikea turistiryssä. Uudemmassa osassa on jopa Venäjän vallan aikana rakennettuja rakennuksia (mm. parlamenttitalo) että paljon moderneja liike- ja kerrostaloja. Uutta keskustaa halkoo näyttävä, leveä ja suora liikekatu (Gedimino Prospektas), jonka varrella on kaupungin parhaat (ja kalleimmat) shoppailumahdollisuudet. Tämä liikekatu jäi sopivasti hotellimme ja vanhan kaupungin varrelle. Pääkadun molemmissa päissä on näyttävä katedraali. Kadun itäpäässä on komea Vilnan katedraali (Catedral Basilica), jossa kävimmekin kaupunkikierroksen aikana. Tämä Vilnan tuomiokirkko on Liettuan katolisen kirkon pääkirkkorakennus, joka sijaitsee aivan vanhan kaupungin kupeessa.

Liikenne Vilnassa on suomalaisen tyylikästä ja samoin vaikutti olevan maanteillä. Vilnan taksit ovat kohtuuhintaisia ja asiakaspalvelijoita. Tosin matkan hinta kannattaa sopia ennen tilausta, koska

Matkalaiset Trakain linnamaisemissa.

taksit voivat ajaa "lisäkierroksia" etsiessään kohdetta.

Liettualainen keittiö on saanut vaikutteita sekä idästä (Venäjä) että lännestä (lähinnä Saksasta). Liha ja perunat kuuluvat perinteisiin raaka-aineisiin. Lammais on myös yksi suosittu ruokalaji.

Kaupungin poikki virtaa mahtava virta (Neris River), joka siltoineen elävöittää kaupunkikuvaa ja antaa maa-merkkejä asemakaavalle.

Torstai 6.7.2017

Matkamme alkoi perjantai 6.7.2017 klo 7.30 Helsinki-Vantaan lentokentältä kohti Vilnaa, jonka saavuimme klo 9.15. Lentokone oli ATR-potkurikone, jolla Finnair hoitaa kotimaan lentojakin.

Kentällä oli vastassa pikubussi. Kuljettajan lisäksi olimme saaneet paikallisen oppaan. Suuri osa matkan annista oli tämän oppaana toimivan nuoren naisen ansiota, joka oli meidän matkassa melkein koko ajan. Opas puhui huolellista englannin kieltä ja hänen opiskelustaustansa tuki hienosti oppaan tehtävää. Hän kertoi opiskelevansa Liettuan historiaa yliopistossa. Hän opiskeli talvella ja kesällä elätti itseään toimimalla oppaana. Hän kertoi, että joskus

hänellä oli enemmän keikkoja mutta välillä oli pitkiäkin aikoja, että töitä ei ollut ja silloin hän opiskeli.

Teimme kaupunkieroksen. Kävimme vanhassa kaupungissa sijaitsevassa kauniissa kirkossa (Neitsyt Marian kirkko, Church of the Assumption of Blessed Virgin Mary), missä koristelut, maalaukset ja patsaat olivat mahtavia, kultaa ja kimalusta. Kiipesimme pienelle vuorelle (Kalnu Park), mistä oli hieno näkymä kaupungin yli, näimme Vilnan vanhan kaupungin, missä kapeat kadut ja talot oli rakennettu toisiinsa kiinni.

Iltapäivällä saavuimme hotelliin lounasta nauttimaan sekä kirjautumaa huoneisiin. Hotellimme oli Embassy Hotel Balatonas, suhteellinen pieni hotelli vähän kaupungin laidalla. Muutaman kilometriä keskustasta, matka jonka kävelimme useamman kerran, kun iltasin lähettiin syömään ulos.

Perjantai 7.7.2017

Aamupalan jälkeen minibussi haki meidät yritysvierailulle UAB Keroplastiin, joka sijaitsi muutaman kilometrin päässä hotellistamme. Siellä meitä jo odotettiin. Nastolalaisen

Keroplastin Vilnan tehtaassa.

Keragroup Oy:n Vilnan tehdas ei ollut kovin iso, alle kymmenen hengen yksikkö, tehdashalli ja toimisto. Paikallisjohtaja piti meille englanninkielellä presentatation, joka tulkattiin suomeksi. Esittelyn jälkeen oli kahvi- ja teetarjoilu maukkaan suklaan kera. Yrityksen henkilökunta oli ystävällinen ja heillä oli hymy herkässä.

Tehdaskierroksen jälkeen oli Vilnan ympäristön nähtävyyksien aika. Kaupunki jäi taakse ja lähettiin maalle. Ensimmäinen pysähdys oli Trakai-nimisessä pikkukaupungissa pienen järven rannalla, missä oli rakennettu hienosti erilaisia myynti-

kojuja, josta myytiin mm. käsitöitä ja matkamuistoja sekä tietysti kahvia ja muita virvokkeita. Pääsimme myös vene ajelulle hienoilla motorisoiduilla pehmustetuilla istuimien varustetuilla avoveneillä, joita nuoret pojat kipparoivat taitavasti ympäri järveä. Näimme hienoja menneen ajan kauniita rantahuviloita ja linnoja, jotka oli kunnostettu viimeisen itsenäisyyden jälkeen. Sellaisia rantamökkejä, joita harvemmin näkee Suomessa. - Aurinko heli matkalaisia kunnolla.

Lounaan nautimme hauskaasti kahvilan kattoterassilla. Näkymät olivat hienot. Kahvila itsessään muistutti

Neitsyt Marian kirkossa.

Belmontas.

yksityisen kodin olohuonetta, nurkassa oli musta rautauuni ja sisustus oli kauniin kodikas. Nuoria tarjoilijoita olivat iloisia ja ystävällisiä.

Yksi matkalainen kirjoitti hauskaasti viestin liittotaululle lähtiessämme jatkamaan minibussilla matkaa. "Kiitos Jumalan rauhaa."

Palasimme Vilnaan ja iltasella ajelimme illalliselle Belmontas-nimiseen juhlapaikkaan, joka on kaunis vanhasta myllyalueesta rakennettu nykyaikainen kestäkievari noin kymmenen kilometrin päässä Vilnasta. Mylly on vielä paikalla, iso ratas pyöri, kun vesi virtasi. Alueella on useampia eri rakennuksia, joissa voi pitää pienet tai isot juhlat. Paikka oli suosittu hääjuhille. Ks. tarkemmin www.belmontas.lt

Lauantai 8.7.2017

Lauantai aamupalan jälkeen oli kävelyä kaupungin keskustassa ja tietysti shoppailua eri kaupoissa. Kun naisia on matkalla, kauppoihin on tietenkin päästävä, jos ei muuta niin katsomaan ja hipelöimään... ja aina jotakin tulee ostettua muistoksi.

Lauantai oli "vapaapäivä" ilman opasta, jolloin olimme joukolla tutustumassa kaupungilla eri kohteisiin ja nimenomaan vanhaan kaupunkiin omaan tahtiin. Päivä oli antoisa, mutta uuvuttava eikä pelkästään helteen takia; aurinko paistoi täydeltä terältä koko päivän.

Sunnuntai 9.7.2017

Aamiaiselta huoneiden luovutuksen jälkeen lähdimme bussilla oppaan ehdotuksesta tutustumaan Kaunasiin, Liettuan ensimmäiseen pääkaupunkiin. Matka Kaunasiin olikin historiallisesti antoisa, taitava oppaamme varusti meidät sellaisella tietomäärällä Liettuasta, joka ei mah-

tunut millään muistettavaksi kovin pitkäksi aikaa. Joitakin yksityiskohtia kuitenkin jäi mieleen. Kaunas-kaupungin rooli Liettuan aikaisemmassa historiassa on vahva.

Kaunasissa kävimme ainakin kahdessa kirkossa, toinen oli St. Peter's and Paul's Cathedral eli Pyhän Pietarin ja Paavalin tuomiokirkossa. Tuossa kirkossa oli jumalanpalvelus alkamassa ja sitä ennen kuoro, solisti ja urut esittivät odottavalle kansalle barokinaikaisia kirkkomusiikin helmiä. Musiikki oli taivaallista eikä heti olisi halunnut jatkaa matkaa.

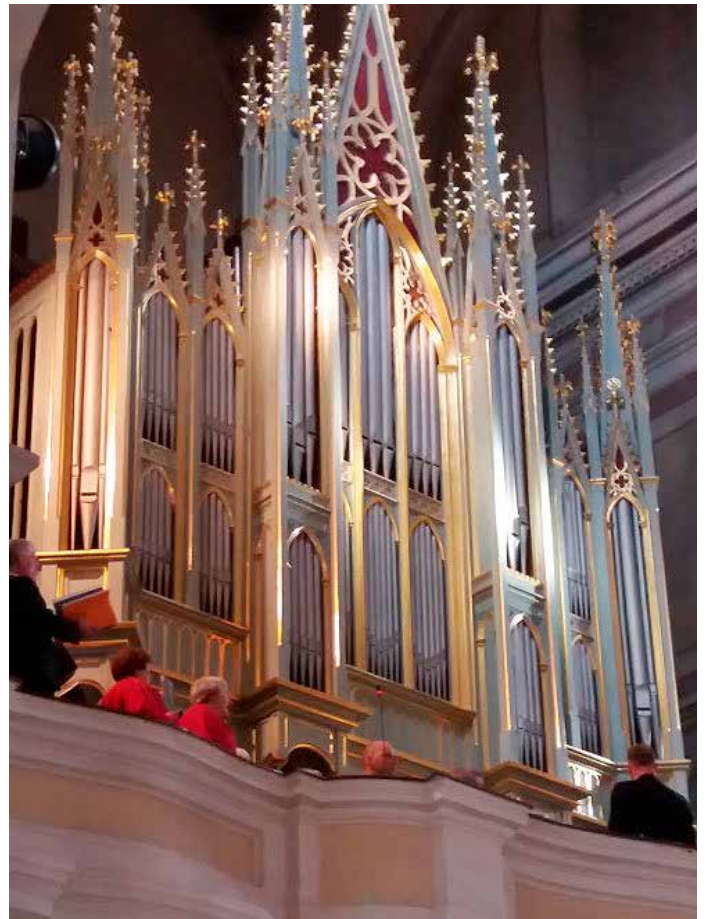
Kaunasissa tutustuimme myös Jona Maironis'iin. Jonas Maironis'n (1862-1962) patsas on Liettuan kirjallisuuden museon edessä Kaunasissa. Maironis oli runoilija ja epävirallinen kansalliskirjailija sekä pappi ja itsenäisyysmielinen vaikuttaja. Patsas on tehty niin, että käsi peittää papin liperit kaulassa.

Venäjän vallan aikana kiellettiin liettuankielisen kirjallisuuden painaminen latinalaisin aakkosin neljäksikymmeneksi vuodeksi. Vaikka kirjoja painettiin naapurimaassa ja salakuljetettiin Liettuun, kiello tyrehdytti kirjallista kehitystä. Kiellon päätyttyä v.1904 liettualainen proosa ja runous kehittyivät nopeasti.

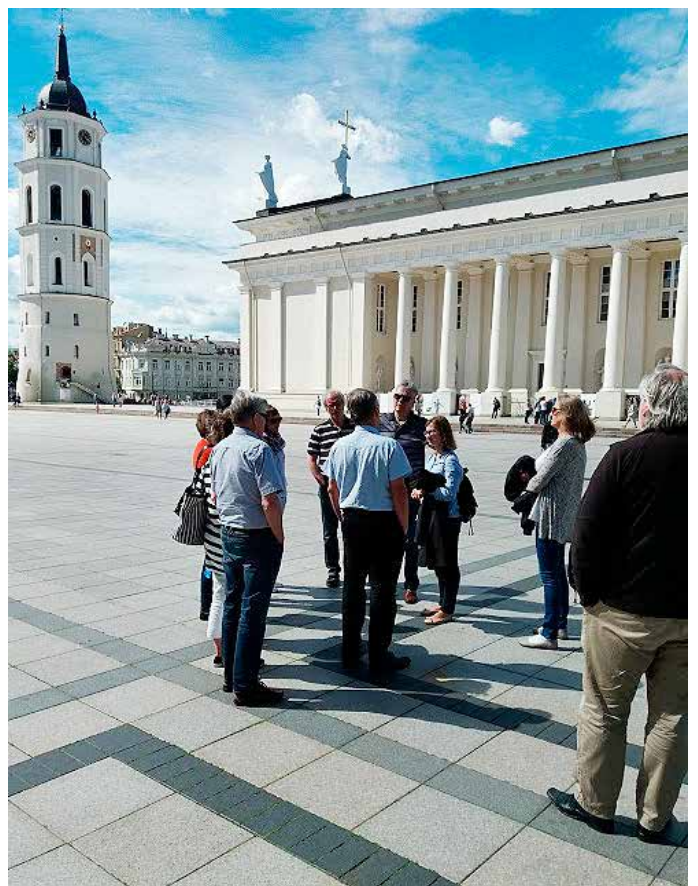
Söimme Kaunasissa maukkaan iltapäiväaterian ja palasimme Vilnaan valmistautumaan kotimatalle.

Liettuan matkalla aika vierähti nopeasti uusiin paikkoihin ja uusiin asioihin tutustuessa hyvässä seurassa. Vilna on erittäin suositeltava matkakohde, suomalaisillekin helposti saavutettava ja edullinen. Tunnelmassa on selkeästi enemmän mannermaisuuksia kuin esim. Tallinassa ja sää verrattomasti lämpimämpi.

On ainakin kolme syytä tulla Vilnaan: kaunista katsottavaa, viipyilevää tunnelmaa ja lomaan sopivaa rentoutta.

Urut ja kuoro Pyhän Pietarin ja Paavalin katedraalissa

Matkalaiset Vilnan Cathedral Basilican pihalla.

Merkkipäiviä

Hallituksemme jäsen Aarne Vesamäki täytti tammikuussa 60 vuotta. Yrittäjäperheen edustajat olivat paikalla juhlista. Lehtemme toimitus haluaa kysyä Aarnelta muutamia kysymyksen:

1. Aarne, parhaat onnittelut vuosipäivän johdosta. Millä nyt tuntuu, kun korvantaustat alkavat vähitellen kuivua?
 - kiitos onnitteluista
 - nyt kun kaksi kolmasosaa oletetusta elonajasta on kulunut, tuntuu että alkaa hiljalleen ymmärtää elon merkitystä – toki kukaan meistä ei tiedä oman aikansa pituutta. Kun vertaan aikaa oman isäni elämään, olen kohta ylittänyt sen kolmanneksella – äidin saavuttamasta iästä olen vielä kolmanneksen päässä
 - tuntuu siltä, että Herra on hoitanut
2. Kuvaile lyhyesti elämäsi vaiheita sieltä Porista tähän päivään?
 - aloittaisin hieman kauempana – jo Isojoenrannalta, jossa sain paljasjaloin juosta pitkin rauhallista kylää hiekkateiden pölytessä. Kokemäenjokeen tuli uintikielto silloin kun piti alkaa uimisen opettelu – ja nyt kaupungin ranta on uintipaikkana!
 - isän äkillinen kuolema ollessani viisivuotias muutti perheen elämää rajusti, mutta äidin usko ja luottamus huomiseen kantoivat eteenpäin. Pitkäaikaisen varaäidin, Tertun, kaupungin kodinhoitajan, kuolinilmoitus oli samassa lehdessä kuin oman äidin.
 - ystävien tuki kantoi vaikeiden aikojen yli
 - keskikoulun ja lukion ajan

asuin kerrostalossa lähellä nykyistä Esikoiset ry:n rukoushuonetta

- armeija meni opiskellessa lenkokoneen sähköoppia ja maatessa Porin kentän reunalla
 - opintojen harrastamista jaksoin kolmisen vuotta
 - opettamista opettelin, kun vedin harjoitustöitä assarina
 - ensimmäisen alan kesätyöpaikan jatkona minut pyydettiin työhön – siinä putkessa meni kolmekymmentä vuotta. Vaikka palkkakuitin antaja vaihtui useasti, niin ei tarvinnut hakea uusia paikkoja.
 - lopulta suuren kansainvälisen yrityksen “management by money and utilization” -mentaliteetin takia minut siirrettiin nostoväkeen, kun henkilökunnan määrää ohennettiin – toki muistan, että puoli vuotta tämän jälkeen he etsivät kahta opiskelijaa jatkamaan työtäni
 - yritin yrittäjyyttä pari vuotta vanhusten hoidon parissa
 - palasin takaisin tuttuun IT-työhön
3. Mitkä ovat mieleen jääneimmät saavutukset ja hetket?
 - musta auto ja paljon ihmisiä heinäkuussa 1963
 - elämän pisin viikonloppu oli 1978, kun minulla oli tietotekniikan opiskelupaikka Helsinkiin ja Puolustusvoimista tuli soitto torstaina: pääsisin opiskelemaan juuri tilattuja Hawk-koneita ja pitkä leipä Ilmavoimissa olisi varma. Yliopistoon ilmoittautuminen oli seuraavana tiistaina! Maanantaina hypäsin Helsingin junaan

Aarnen kainalossa Merja-vaimo ja Reetta-tytär.

- kohti Satakuntataloa.
 - esikoislapsen kantaminen kotiin juuri ennen joulua
 - sen tajuaminen, että mikään oma työ, toiminta tai tekeminen ei johda kotiuttamiseen – siihen vaikuttaa vain ja ainoastaan Kristuksen sovintotyöhön luottaminen. Kahden rukoilijan vertaus avasi sen, että ei ole minkäänlaista tarvetta verrata itseään kehenkään muuhun – riittää, että Jumala on minulle armollinen.
4. Mikä sinulle on parhainta ja tärkeintä elämässä?
 - koti, uskonto ja isänmaa
 5. Olet toiminut mm. Yrittäjäperhe ry:n hallituksessa. Miten olet sen kokenut?
 - joskus tuntuu pikkuisen kivireen vetämiseltä
 - ilon hetket
 - ystävien kanssa matkan teko
 - jäsenien toivon olevan aktiivisempia, voisimme yhdessä tehdä erilaista maailman parannusta, mutta hallituksen on vaikea saada jäseniltä suuntaviivoja, mikä kiinnostaa
 6. Miten kehittäisit Yrittäjäperhe ry:n toimintaa?
 - paikallistoimintaa
 - yritykseltä yritykselle tietoisuuksia
 - aktiivista webinaarien kautta koulutautumista
 - iloista yhdessäoloa
 7. Mitä mieltä olet yrittäjyydestä ja siihen kannustamisesta?
 - yrittäjien jaksamista tulisi

- tukea, liian moni yrittäjä painaa yksistään eikä hänellä ole paikkaa, jossa voisi purkaa paineita
8. Mitä odotat vielä tulevaisuudelta?
 - rauhallisia eläkepäiviä, jonka aikana voin olla ilosanoman välittäjänä
 9. Mottosi?
 - älä hättäile

Aarnen CV

Koulutus: Ylioppilas Ilmavoimien tekninen koulu, alikersantti Helsingin Yliopisto, tietotekniikan opintoja muutama vuosi (noin 5v) opintojen ohella tuntiopettajana

Työkokemus: Satakuntalainen osakunta, monia tehtäviä ja Satalinnan säätiön hallitus Fazer yhtiöt, pääasiassa Fazer Leipomot Oy, lukuisia erilaisia IT-tehtäviä, 15v IBM ja sen tytäryhtiöt, monia erilaisia IT-töitä, 15v Seniorihoiva, yrittämisen yrittämistä, 2v HSY, IT-projektipäällikkö, kohta 2v

Muuta: Lion 10v (ei tällä hetkellä) Gideon Malmin evl-seurakunta: seurakuntaneuvosto, Krito-ohjaaja, diakonivapaaehtoisuustyötä Erilaisissa potilasjärjestöissä monenlaisia tehtäviä Tulevasta harrastuksesta kerron vuoden kuluttua lisää

Valoa läpäisevät rakenteet ovat erikoisosaamistamme

*Mielikuvitus, luovuus ja rohkeus voi tuottaa huikaita asioita.
Keraplast toimitti lasirakenteet Porvoon kasvihuonetaloon.*

Kotkan kirjaston pyöreät kattovalokuvut

Valopylväät

Okeroisten ratsastuskoulun valoikkunat

ST1 huoltoaseman mainoskilvet ovat monen taitavan tekijän tulos.

Rakenna viihtyisä terassi, tee se itse - miesten materiaalitöimitukset.

Terassirakentaminen on nyt ajankohtaista. Kun suunnittelet terassia tai valoapäästävää rakennetta, muista nettilaskurimme. Auttamme tarvittaessa rakennuslupahakemuksissa.

*Valoisaa
luontorikasta kesää*

KERA

KERA GROUP OY

KERAVENT • KERAPLAST 16300 Orimattila p. 03 544 3100 www.keragroup.fi

Suomalainen perheyrittäjä vuodesta 1971

Pääjälleenmyyjämme terasseissa: Tähtiterassit

*Puhtaat, raikkaat ja
hyvin säilyvät
salaatit*

Matti Tamsi Oy
Esa Tamsi Oy

Komulantie 72 • 64770 ÄYSTÖ
Puh. (06) 266 8209 • Fax (06) 266 8232
www.tamsin.fi

Matti Tamsi Oy

Komulantie 72
64770 Äystö
Yritys@tamsin.fi
06-2668209

Esa Tamsi Oy

Komulantie 76
64770 Äystö
esa.tamsi@tamsin.fi
06-2668101

RAKENNAMME HOIVAKODIT JA PÄIVÄKODIT AVAIMET KÄTEEN -PERIAATTEELLA

Ammattirakentamista
erityisryhmille

www.hoivarakentajat.fi

AVAIMET ONNISTUNEeseen HANKKEeseen:

- Avaimet käteen kokonaispalvelu. Sinun ei tarvitse itse huolehtia rakennusprojektin etenemisestä. Viikkoraportointimme pitää sinut ajan tasalla.
- Valmiilla, hyväksi havaituilla suunnitteluratkaisuillamme rakennat kustannustehokkaammin rakentamisen laadusta tinkimättä!
- Hallittu projektijohto koko rakennusajan varmistaa sovitun budjettipohjan ja aikataulun toteutumisen – välttää rakennusaikaiset lisäkustannukset!
- Suunnitteletko hoivakodin, tai päiväkodin perustamista? Ota yhteyttä tapaamisen sopimiseksi!

Rakentavin terveisin: Juha Marttala, toimitusjohtaja
Mediset Hoivarakentajat Oy, Koskuankatu 2, 32700 Huittinen
+358 500 337 777, juha.marttala@hoivarakentajat.fi, www.hoivarakentajat.fi

HYS Heinolan Yrityssuunnittelu Oy

Heinolan Yrityssuunnittelu Oy on palveleva tilitoimisto Lammilla.

Tarjoamme kirjanpidon ja tilinpäätöksen lisäksi laajasti erilaisia taloushallinnon palveluita, mm.

- laskutus
- laskujen maksupalvelu
- palkkojen ja viranomaismaksujen maksatus
- laskutus, myyntireskontran seuranta ja tarvittaessa perintäpalvelut
- tulosenusteet ja rahoituslaskelmat
- konsultointi

Käytössämme on Heeros-järjestelmä, joka mahdollistaa täysin sähköisen taloushallinnon, asiakkaamme valitsemalla laajuudella.

**Vieraile kotisivuillamme osoitteessa www.yrityssuunnittelu.fi ja
ota yhteyttä: info@yrityssuunnittelu.fi tai Elina Nieminen puh. 0400 267 029.
Mietitään yhdessä miten me voisimme helpottaa yrittäjän työtaakkaa taloushallinnon osalta.**

LAAJA VALIKOIMA LAADUKKAITA TUOTTEITA

ILVES
MAALIT

Kotimaisesta Ilves Maalit -tuoteperheestä löydät kaiken, mitä maalaustöissä tarvitset. Kattavaan valikoimaamme kuuluvat **sisä-** ja **ulkomaalit**, **kalustemaalit**, **lakat**, **puunsuojat**, **pohjusteet** ja **tasoitteet**. Ensiluokkaiset, tiukat laatuksiteerit täyttävät tuotteemme takaavat onnistuneen lopputuloksen. Saatavilla jälleenmyyjiltämme kautta maan.

ilvesmaalit.fi

SUOMALAISTA MAALIOSAAMISTA

Leipoo paimion sydämessä

Café Asta

www.cafeasta.fi

- Juhliesi kakut ja leivonnaiset omasta leipomosta
- Vietä herkullinen kahvihetki
- Lounas arksin klo 11-13

Cafe Asta Oy
Asematie 2
21530 Paimio
p. 02-473 2602

VÄÄKSY

Tuttu ja turvallinen vuosikymmenien kokemuksella ja ammattitaidolla.

Suoritamme

- rakennussuunnittelua
- uudisrakentamista
- rakennussaneerausta

puh. 0400-729681, 0405875157

e-mail: jouko@rplahinen.fi, kimmo@rplahinen.fi

*Ihanat herkut
ja
viihtyisät kahvilat
myös isommille ryhmille*

Hämeenlinna -Tuulos - Lahti
Turenki - Riihimäki
www.laurell.fi

**KST –YHTIÖ OY
ST-Rakennus Pelti**

kstpelti.fi

**Tyytyväisiä
asiakkaita jo
vuodesta 1986.**

**Saunat ja
piharakennukset
meiltä!**

City-Sauna 13/2C

City-Kesäkeittiö 13/3C

Katso lisää tuotteistamme
www.saunat.net

SK-Isännöintipalvelu Oy

Isännöinnin ammattilainen

- Isännöintipalvelut
- Kiinteistönvälitys
- Asiakirjapalvelut

Keskustie 14, 44800 PIHTIPUDAS
isannointi@saaninkoski.fi
045 212 1331

www.saaninkoski.fi

Kivi- ja viherosaamista

- Pihasuunnitelmat
- Viheralueiden hoidot
- Kivituotteet sisälle ja ulos

Lisätietoa ja verkkokauppa
www.kiviteos.fi

Pihtiputaan Kiviteos Oy
Keskustie 14, 44800 Pihtipudas
kiviteos@kiviteos.fi
014 573 575

Pekka Ryttilä

rakennukset-infra-tietokirjoitus
Ins.tsto Pekka Ryttilä & Co Ky
Jalaskuja 7 FIN 00750 Helsinki
aputoiminimi Structura Finland
puh +358 40 50 38 136
e-mail pekka.rytila@pp.iaf.fi

Kevään kukkaloistoa Helsingin Jalaskujalla 2018

CAFE HUGO MYYMÄLÄ-KAHVILASTAMME

CAFE HUGO **Uudenmaan Leipä**

Klaukkalantie 69, 01800 Klaukkala, puh. (09) 276 6710, ma-to 7-17.30, pe 7-18, la 7-14

www.uudemaanleipa.fi

Kangasala

Kangasalantie 1070
Puh. 03 3771393

Avoinna:

ma-pe 6-22

la 8-18

su 9-18

KAIKKEA SÄHKÖSTÄ

- sähkösuunnittelu
- sähköurakointi
- korjaus ja huolto
- sähkötarvikemyynti

30 vuoden kokemuksella uudis- ja korjausrakentamisessa.

Suoritamme myös kiinteistöjen sähköverkkojen verkkoanalyysia ja sähkölaitteiden lämpökuvauksia.

TAMSIIN SÄHKÖPALVELU OY

Alpontie 1, 64770 Äystö

puh. 050 372 8814

ltamsi@nic.fi

www.tamsinsahkopalvelu.com

BOATEX
Boatex tekee minkä lupaa, ammattitaidolla

MARINETEK
LAITURIT, TERASSIT JA ASENNUS
KAIKKIIN TARPEISIIN

**AURINKOSÄHKÖJÄRJESTELMÄT VENEeseen,
MÖKILLE TAI ASUNTOVAUNUUN**

**MOOTTORI- JA VENEHUOLTO SEKÄ
KORJAUKSET LAPPEENRANNASSA**

**MOOTTOREIDEN JA VENEIDEN
VARAOSAT, TARVIKKEET JA
LISÄVARUSTEET**

**MYÖS
TALVI-
SÄILYTYS!**

HONDA MARINE **MERCURY** **TOHATSU**
YANMAR **SUZUKI**

Laiturit ja aurinkosähkö 050 4640060
Vene 044 2362976
Myllymäenkatu 12, Lappeenranta
Avoinna ma-pe 9-17

www.boatex.fi

LVI-URAKOINTI

E & H LAURELL

- Uudisrakentaminen
- Saneerausurakointi
- muut LVI-työt ammattitaidolla

HENRI: 040-767 6449

EERO: 0500-496 659

Pirtiläntie 9
17200 VÄÄKSY

www.lvilaurell.fi

Terästä vuodesta 1956

*Rautarakenne
Leivo Ky*

Paatsamakatu 8, Lappeenranta
Puh. 05 4161930

Tuohikorpi 23,
33960 PIRKKALA
gsm 0400 637 443
040 146 8349
www.pks-saneeraus.fi

Muuttovalmiit Omakotitalot 30v. kokemuksella
pentti.salonen@pks-saneeraus.fi

SUOSI

ILMOITTAJIAMME

**KESÄRETKEJÄ
KUKINNON KAMMARIIN**

Taidetta, vaatteita, ihania juttuja!

Talo tarjoaa kahvia ym.

*Alaniitynkatu 100 LAHTI (Kunnas)
Keskustasta n. 15min automatkä*

Soita ja sovi aika 040 7752957

Myös ryhmille!

www.kukinnonkammari.fi

**Myydään kannattava
hotelliliiketoiminta,**

toiminimi ja hotellikiinteistö
Tampereella. Hotellissa on 20
huonetta. Tontilla on rakennus-
oikeutta 382m² +59 m² (esim.
10 lisähuonetta).

Tulos 2017: 75K.

Lisätietoja puhelimitse ja
sähköpostitse.

Yhteydenotot:

maria.linnavirta@wiselink.fi
0405635745

Teuvarakenne Oy

Massiivipuurakennukset

TEHDÄÄN YHDESSÄ UNELMISTASI TOTTA

LAADUKKAAT CLT RAKENNUKSET

PAKETTITOIMITUKSISTA

VALMISTOIMITUKSIIN

Sauna- ja piharakennukset

Mökit

Vapaa-ajan asunnot

Pientalot

-SINUN TOIVEIDESI MUKAAN-

teuvarakenne.fi | 050 590 8221 | jaakko.sukari@teuvarakenne.fi

PALVELUOSITTEET

AUTOPALVELUT

Gasox Oy
puh. 03 377 1393
ilm. sivu 25

VAIHTOAUTOKAUPPA.COM
NSK-Trading Oy
Ajokatu 81, Lahti
puh. 0400 565 759

AUTOPELTIMESTARIT Oy
Kari Heinonen
puh. 0400-853 288
www.autopeltimestarit.fi

ÖJYPISTE.fi
Launeenkatu 82
15610 Lahti
Puh. 0400-220 033

Verhoomo Sorsa Oy
puh. 020 755 88 10
www.verhoomosorsa.fi
ilm. etusivu

HALLINTOPALVELUT

Pihtiputaan Kiviteos Oy
Saaninkoski-Kiinteistöt Oy/
SK-Isännöintipalvelu LKV
ilm. sivu 25

HEINOLAN
YRITYSSUUNNITTELU Oy
Täyden palvelun tilitoimisto
Raimo Raittinen ilm.
Gsm 0400-844 674 sivu 22
hyssi.toimisto@gmail.com

TANFOR OY
KLAUKKALA
www.tanfor.fi

Ma-Si Data Ky
Puh. 0400-966 750
www.masidata.fi

HALLINTOPALVELUT

Joticon
Lisää myyntiä käytettävillä
verkkosivuilla
p. 040 511 8250

Tilimenu

KAUPPA JA PALVELU

Eureka-Import Oy
LAHTI
www.eureka-import.fi

AH-Siivous
Armi Hartikka, Kyrö
puh. 040-516 3451

IPA-PESU OY
puh. 03-756 1710
www.ipa-pesu.fi

KAUPPA JA PALVELU

JII Desing
050 - 590 8221
jaakko.sukari@gmail.com

T:mi Aki työ
puh. 040-501 4752
anneli.kraemer@gmail.com
SIVOUSTYÖT

TR-KALUSTE OY
VANTAA, Aino Riuttalahti
Puh. 09-823 3585
www.tr-kaluste.fi

Antiikkitukku.fi

PALVELUKESKUS VAAHTERA OY

Arvokas elämä
Valuable life
050-4619467/Eiija
palvelukeskusvaahtera@gmail.com
www.palvelukeskusvaahtera.com

KAUPPA JA PALVELU

Boatex Oy
LAPPEENRANTA
Puh. 050 464 0060
ilm. sivu 26

Hotelli Haapalinna
Puh. 03 - 345 3335,
www.hotellihaapalinna.com

Tukkuliike ilm.
KOKKONEN sivu 23
Puh. 09-345 5021
www.tukkukokkonen.fi

MASKUN
KALUSTETALO
www.masku.fi
ilm. takasivu

Kempiiri Oy
puh. 040-775 2957
www.kempiiri.fi
ilm. sivu 27

I&J Yhtiöt Oy
puh. 050 512 2938
ilkka@ilkkaviljanen.fi
ilm. sivu 23

KAHVILA- ja LEIPOMOPALVELUT

LAURELL OY
www.laurell.fi
ilm. sivu 24

UUDENMAAN LEIPÄ
puh. 09-276 6710
ilm. sivu 25

CAFÉ ASTA
Puh. 02-473 2602
www.cafeasta.fi
ilm. siv 23

 Optident
PIENI SILMÄLASIKAUPPA

Kävelykatu Reska
Raatihuoneenkatu 21, Hämeenlinna
www.optident.fi

KULJETUS- JA LOGISTIIKKA

Motivatec Oy

Varastoaatelit Oy
Lasse Lehtimäki
Gsm 040-529 1520
varastoaatelit@kolumbus.fi

T:mi Esko Eklund
MYRSKYLÄ

**MAANSIIRTO- JA
KAIVUUTYÖT**

Gsm 041-452 3565
esko eklund@pp.inet.fi

RAKENNUSPALVELUT

Rakennusurakointi
T. LAURELL
Pirttiläntie 1, 17200 Vääksy
GSM 0400 714 900
tero.laurell@phnet.fi

Wanajan Woima Oy

VALKEAKOSKI

Jyrki Kuusisto

Puh. 040 544 0621

jyrki.kuusisto@sahkokuusisto.fi

www.sahkokuusisto.fi

www.wanajawoima.fi

RAKENNUSPALVELUT

arkkitehtuuri oy
arkkitehtitoimitus
lehtinen mieltunen
www.arkkitehtuurioy.com

**Pirkanmaan
Laatutoimitus Oy**
LEMPÄÄLÄ
Gsm 0400-622 712
www.laatutoimitus.fi

Isover-puhallusvillatuotteet
Auranmaan Puhallusvilla
Ismo Rantala, 0400-531010

Vss-huolto Ky
RISTIINA
Puh. 050-330 3038
pekka.tolvanen@vss-huolto.fi

HT-Konevuokraamo
Terveystie 14, 15860 Hollola
Puh. (03) 780 0350

sähkösuunnittelu
HL-ELEC OY
www.hl-elec.fi

KOPOVENT

Metsäpaja Härmäläinen Oy
Sokkalanmäentie 63 Vitsiälä
Erkki 040-7263775
Ville 0400-939187

**LVI-URAKOINTI
E & H LAURELL**
puh. 040-767 6449
0500-496 659
ilm. sivu 26

JSL-Rakennus Ky
Juhani Syrjä, PORI
jslrakennus@gmail.com,
050 - 405 4333

Epora Oy
Janne Kuronen, Teuva
Puh. 040-730 3091

**Rappaustekniikka
Laurell Oy**
www.rappaustekniikka.com

KERA GROUP OY
www.keragroup.fi
ilm. sivu 20

Rakennuspalvelu ilm. sivu 24
Lahtinen Oy
Puh. 0400-729681, 040-5875157
jouko@rplahtinen.fi
kimmo@rplahtinen.fi

Mediset Hoivarakentajat
HOLLOLA
www.hoivarakentajat.fi
ilm. sivu 22

**Ins.tsto Pekka Ryttilä
& Co Ky**
pekka.rytila@pp.iaf.fi
ilm. sivu 25

Scanding Oy

J. Gustafsson Oy

*S1-ryhmän urakoitsija
Käytön johtaja- ja
konsulttipalvelut*

Riihitie 9, 04130 Sipoo

Gsm: 040 5507733

S-posti: j.gustafsson@
kolumbus.fi

www.juhagustafsson.fi

Pirkanmaan Ilm. siv 27
Kiinteistösaneeraus Oy
PIRKKALA
Gsm 0400 637 443
pentti.salonen@pks-saneeraus.fi

T:mi P.O.Salonen
TAMPERE
Gsm 0400-510 965
pekkasalonen@kolumbus.fi

LVI-MASAFIX
Matti Salmensuu, Lahti
040-411 4786
matti.salmensuu@gmail.com

Tepon Kirvestyö
KYRÖ
Gsm 0400-825 114
teponkirvestyo@pp.inet.fi

Puutyö P. Konttori Oy
HOLLOLA
Gsm 0400-830 580
paavo.konttori@elisinet.fi

TAMSIN ilm. sivu 26
Sähköpalvelu Oy
Puh. 050-372 8814
ltamsi@nic.fi
www.tamsinsahkopalvelu.com

KST Yhtiö/ST Rakennus-Pelti
puh. 0500-699 134
www.kstpelti.fi
ilm. sivu 24

 **Ins.tsto K&T
LAITINEN KY**
Puikkasentie 7, JUVA. Puh. 0400 502 335
kari.laitinen@surffi.fi

**Liity
Yritysverheen
jäseneksi!**

Jäsenilmoitus
sivulla 2

TEOLLISUUSPALVELUT

**Koneensuunnittelu
Gen-Pen**
LEMPÄÄLÄ
Gsm 040-578 8801
genpen@kolumbus.fi

PL 1, Varastokatu 10, 54100 Joutseno
puh. 0207436900, Fax 0207436902
www.finn-valve.com
postmaster@finn-valve.com

**T:mi Antti
Vainioranta**
antti.vainioranta@
pp.inet.fi
Gsm 0400 791 872

JT Thermosteel Oy
ÄYSTÖ
Gsm 045-130 4419
jt.thermosteel@gmail.com

TOKETEK Oy
Aurinkosähköjärjestelmät
ja -tarvikkeet
0400-935 313
aurinkoenergia@toketek.com

Loiran Asennuspalvelu Ky
ENO
Puh. 050-585 9130
www.loiranasennuspalvelu.fi

**TERVEYDENHOITO
PALVELUT**

**Hammaslääkäri
Anne Latvanne**
Aleksis Kivenkatu 10 E
33210 Tampere
Puh. 03-212 3340
www.phla.fi

**Kuntoutusasema
T:mi Timo Laine**
LAHTI
Gsm 0400-497 076
www.kuntoutusasema.fi

Kalevalainen jäsenkorjaaja
Hannu Hirvensalo, puh.
0500 - 328 564

TUOTANTOTOIMINTA

Pihtiputaan Kiviteos Oy
Saaninkoski-Kiinteistöt Oy/
SK-Isännöintipalvelu LKV
ilm. sivu 25

www.finnmari.fi

Rautarakenne Leivo Ky
puh. 0400 257 595
www.rautarakennelleivo.fi
ilm. sivu 26

Matti Tamsi Oy
puh. 06-266 8209
ilm. sivu 21

Esa Tamsi Oy
puh. 06-266 8101
ilm. sivu 21

PADAS-KEITTIÖT OY
WWW.PADAS-KEITTIOT.FI

**Portaanperän
mansikkatila**
Tapani Nieminen, Nyystölä
puh. 040-757 9470

Mekava Oy
PL 27, Valimontie 1
54100 Joutseno
puh. 020 765 9400
www.mekava.fi

**Teuvan Mökki- ja
Sorvituote** ilm. sivu 24
Puh. 06-267 2661
www.saunat.net
saunat@saunat.net

 printed by lightpress
www.lightpress.com

**Tästä
löydät
tarvit-
semasi
palvelut**

YRITYSPERHE-lehti

Ilmoitus YRITYSPERHE-lehdessä.

Yrityssperhe ry julkaisee jäsenlehteä, josta voi tilata ilmoitustilaa. Ilmoitusta varten tarvitaan seuraavat tiedot:

Yrityksen nimi tai logo
lyhyt informaatio yrityksen päätuotteesta tai -palvelusta
puhelinnumero ja osoitetiedot sähköposti + www sivut

Etusivu	4-värinen	
Takasivu	185 x 225 mm	650 EUR
koko sivu	185 x 260 mm	550 EUR
koko "	A4 + 3 mm bleed	505 EUR
1/2 "	185 x 257 mm	505 EUR
1/3 "	185 x 125 mm	280 EUR
1/4 "	185 x 80 mm	240 EUR
	90 x 125 mm	180 EUR

Palveluosoitesivut:

1 palsta 30 mm	50 EUR
1 palsta 60 mm	85 EUR
2 palstaa 30 mm	125 EUR
2 palstaa 60 mm	140 EUR

jatkuva ilmoitus/sama aineisto -20%

Jos haluat Yrityssperhelehteen ilmoituksen, ota yhteys Pekka Kempaiseen 0400 538 900.

Ideapark on kesäloman paras pysäkki!

Ainut-
laatuinen

**KULTTUURI-
KESKUS
PIIPOO**

Tsekkaa
kesän
tapahtumat:
IDEAPARK.FI

Upouusi

**TI-TI
NALLEN
KOTI**

Viihde-
keskus

**ZONES BY
SÄRKÄN-
NIEMI**

Ideaparkin kesässä shoppaillaan yli 150 liikkeessä, ravintolassa ja kahvilassa, viihdytään Zones by Särkänniemi -viihdekeskuksessa, touhutaan Ti-Ti Nallen Kodissa ja puuhastellaan omin käsin Kulttuurikeskus Piipoossa. Shoppailun lomassa voi ottaa myös vaikkapa sulkapallomatsin Ideapark Sportissa. Keskusaukiolle rakennetaan kesäperinteiden mukaisesti LEGO Park. Tähän kun lisätään vielä kesällä avautuva Autoareena, Suomen suurin vaihtoautokappi, ei aika todellakaan käy pitkäksi.

Ideapark todellakin on loma-
matkasi varrella, sillä se sijaitsee
aivan Tampere-Helsinki-moottori-
tien varrella, vain alle 20 km
Tampereelta. Piha-alueelta löytyy
yli 3000 maksutonta parkkiruutua.

Tervetuloa!

ideapark

enemmän kuin erilainen

Kaikki liikkeet avoinna vähintään ark 10-20, la 10-20, su 12-18
Osalla liikkeistä poikkeavat aukioloajat >> www.ideapark.fi